

Armoede en Sociale Cohesie

Een vergelijking tussen twee buurten in Assen

Auteur: Vera Mijnheer
Studentnummer: S2597853
Opleiding: Bachelor Sociale Geografie en Planologie
Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen
Universiteit Groningen
Begeleiders: Dr. S. van Lanen en Prof. dr. D. Strijker
Datum: 21-01-2018

**rijksuniversiteit
groningen**

**faculteit ruimtelijke
wetenschappen**

Samenvatting

De laatste jaren wordt er veel aandacht besteed aan armoede en aan sociale cohesie in het ruimtelijk beleid van Nederland. Uit literatuur komt naar voren dat het wonen in een arme, of respectievelijk rijke, buurt van invloed is op de mate van sociale cohesie die aanwezig is in de buurt. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in het buitenland of grote Nederlandse steden. In dit onderzoek wordt getoetst of de verschillen die in de literatuur gevonden zijn, ook in de praktijk te vinden zijn in Assen, een gewone Nederlandse stad. Dit wordt gedaan aan de hand van vijf aspecten van sociale cohesie: algemeen sociaal vertrouwen, plaatsverbondenheid, de afwezigheid van conflicten, sociale netwerken en participatie. De onderzoeksvraag die getracht wordt te beantwoorden in dit onderzoek is daarom de volgende: *In hoeverre is er een verschil in de sociale cohesie in arme en rijke buurten in een middel grote provinciestad?* Dit is onderzocht in twee buurten in Assen. Een antwoord op deze vraag wordt doormiddel van mixed methods bestaande uit enquêtes, interviews en literatuuronderzoek, gezocht. Uit de resultaten blijkt dat er significant meer plaatsverbondenheid en algemeen sociaal vertrouwen is en minder conflicten zijn in de rijke buurt.

Centrale begrippen: Armoede, Sociale cohesie, Buurt, Assen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling en onderzoeksvraag	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Theoretische achtergrond	5
2.1 Sociale cohesie.....	5
2.2 Armoede	6
2.3 De invloed van armoede op sociale cohesie.....	7
2.4 Het conceptueel model.....	8
3. Methodologie	9
3.1 Methode en populatie	9
3.2 Enquêtes	9
3.3 Interviews.....	11
3.4 Ethiek en reflectie	11
3.5 Conclusie.....	12
4. Resultaten	13
4.1 Plaatsverbondenheid.....	13
4.2 Afwezigheid van conflicten	15
4.3 Algemeen sociaal vertrouwen	15
4.4 Sociale netwerken.....	17
4.5 Participatie	18
4.6 Conclusie.....	19
5. Conclusies en aanbevelingen	20
Referenties	22
Bijlagen	25
1. De enquête.....	25
2. De interviewgide.....	28
3. Normaliteitstoetsen.....	30
4. Codeschema.....	32
5. De transcripten.....	33

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het stedelijk beleid in Nederland is de laatste jaren steeds meer gefocust op het versterken van de sociale cohesie (van Kempen & Bolt, 2009). Sociale cohesie is een term waar een vage tendens omheen hangt en die vaak niet nader wordt toegelicht (Kearns & Forrest, 2000). Over het algemeen wordt het begrip als iets positiefs gezien en vaak wordt hij gekoppeld aan 'samenhang'. In een simpele omschrijving is sociale cohesie de lijm die een samenleving bij elkaar houdt (Dekker, 2006). Sociale cohesie is populair op het moment en ook de politiek gebruikt de term steeds vaker. Vaak in de zin van een afname van het begrip (Schuyt, 2006). In 2007 schreef het Ministerie van Algemene Zaken in het document 'Samen werken, samen leven' hierover dat onderlinge betrokkenheid van waarde is voor de kracht en kwaliteit van de samenleving. Dit geeft aan dat sociale cohesie een landelijk politiek agendapunt is geworden. Tegenwoordig wordt vaak gesproken van een vermindering van de sociale cohesie in de samenleving ten opzichte van 'vroegere tijden' (Forrest & Kearns, 2001; Fukuyama, 1999). Ook in Nederland wordt gesproken van een verruwing van de samenleving, afnemende solidariteit en minder sociale contacten in de buurt (Schmeets, 2010). Het individualistischer worden van de samenleving wordt als een probleem gezien en als de aanleiding van negatieve veranderingen in de maatschappij (Dekker, 2006). De nieuwe vormen van contact tussen individuen, modernisatie en het individualistischer worden van de maatschappij zorgen ervoor dat sociale relaties veranderd zijn (ibid.). Deze veranderingen, die kenmerkend zijn voor de overgang naar het 'Informatietijdperk' waarin veel contacten zich online afspelen (Dekker, 2006; Forrest & Kearns, 2001; van Kempen & Bolt, 2009), kunnen door mensen gezien en gevoeld worden als een afname van de sociale cohesie in de maatschappij.

Naast de aandacht voor sociale cohesie ligt er in het stedelijk beleid ook veel focus op de concentratie van huishoudens met een laag inkomen (van Kempen & Bolt, 2009). In het informatietijdperk is het gat tussen armen en rijken groter geworden (Forrest & Kearns, 2001) en deze armere individuen concentreren zich vaak in een bepaald gebied (Schmeets, 2010). Er is al veel onderzoek gedaan naar het leven in arme buurten en de gevolgen hiervan, vaak ter navolging van het werk van Wilson (1987) die schreef dat in de jaren '70 en '80 stedelijke armoede steeds geconcentreerder werd en ook het aantal arme buurten toenam (Wilson, 1987, in, Small & Newman, 2001). Er wordt veelal negatief tegen deze clustering aangekeken en het wordt zelfs als problematisch gezien. Beleidmakers zijn ervan overtuigd dat een mix van huishoudens met lage en hoge inkomens beter zou zijn doordat het zou zorgen voor een sociale mix en meer sociale cohesie. Dit terwijl meerdere onderzoeken aantonen dat dit de problemen in deze gebieden niet zal verhelpen (van Kempen & Bolt, 2009). Het is te stellen dat armoede invloed heeft op veel uiteenlopende aspecten (zie Noordhoff, 2008; Graham, 2007) en zo ook op de mate van sociale cohesie (zie o.a. Dekker, 2006; Letki, 2008; van Kempen & Bolt, 2009; Kearns & Forrest, 2000; Cheshire & Fitzgerald, 2015; Marcus et al., 2015). Voorgaande onderzoeken naar armoede en sociale cohesie in buurten vonden echter hoofdzakelijk plaats in het buitenland, in de grote steden van Nederland of waren hypothetisch van aard. Zodoende ontbreekt onderzoek in de gewone Nederlandse stad wat betreft dit onderwerp. Omdat vanuit de Nederlandse politiek wordt gepoogd om de sociale cohesie te verhogen en uit literatuur blijkt dat armoede invloed heeft op sociale cohesie, is het van belang om te onderzoeken in hoeverre en op welke manieren

armoede deze cohesie in gewone Nederlandse steden beïnvloed zodat er vervolgens gericht beleid gevoerd kan worden wat betreft de sociale cohesie in de buurt.

1.2 Doelstelling en onderzoeksvraag

Zoals eerder gesteld richt de bestaande literatuur betreffende sociale cohesie en armoede in de buurt zich voornamelijk op het buitenland en de grote Nederlandse steden. Ook Robinson (2002) betoogt dat veel stedelijke theorieën alleen gebaseerd zijn op bijzondere wereldsteden. Volgens Robinson geeft dit een vertekend beeld en zijn juist die gewone steden ook belangrijk. Om deze reden is ervoor gekozen om dit onderzoek uit te voeren in Assen. Een stad als Assen heeft geen wereldwijde bekendheid en met 67551 inwoners (CBS, 2017) is het een middelgrote stad. Toch is een onderzoek in deze stad interessant en belangrijk omdat het een beter beeld geeft van een gemiddelde, normale Nederlandse stad dan een stad als bijvoorbeeld Amsterdam dat doet. Met dit onderzoek wordt daarom doormiddel van een casestudy geprobeerd om meer inzicht te krijgen in hoe armoede de sociale cohesie in een buurt beïnvloed in een gewone Nederlandse stad. De onderzoeksvraag die hier vervolgens uit voortvloeit, is de volgende:

“In hoeverre is er een verschil in de sociale cohesie in arme en rijke buurten in een middel grote provinciestad?”

Deze zal getracht beantwoord te worden aan de hand van de volgende deelvragen:

- Wat zijn de verschillen in sociale cohesie tussen een arme en rijke buurt in Assen?
- In hoeverre speelt armoede een rol in het (eventuele) verschil in sociale cohesie in een arme en rijke buurt in Assen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zal de theoretische achtergrond besproken worden. De begrippen sociale cohesie en armoede zullen daarin nader toegelicht en gedefinieerd worden. Vervolgens zal er een overzicht gegeven worden van de bestaande literatuur. Hoofdstuk 3 gaat in op de manier waarop de enquêtes en interviews zijn verzameld en geanalyseerd en op de ethische overwegingen die gemaakt zijn tijdens het onderzoeksproces. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de resultaten die vanuit de enquêtes en interviews naar voren komen besproken en geanalyseerd aan de hand van de literatuur. Er zal aangetoond worden dat er verschillen zijn in (de opbouw van) sociale cohesie in een rijke en arme buurt in Assen. Als laatst zullen in hoofdstuk 5 een aantal conclusies worden getrokken en aanbevelingen worden gedaan voor vervolg onderzoek.

2. Theoretische achtergrond

2.1 Sociale cohesie

Sociale cohesie is een begrip dat vaak gebruikt wordt, maar waar een vage tendens omheen hangt (Kearns & Forrest, 2000). En omdat het als een positief begrip wordt beschouwd, wordt uitwerking vaak niet nodig geacht (ibid.). Voor het schrijven van dit onderzoek is het desalniettemin van belang dat het begrip duidelijk wordt gedefinieerd. Er zijn echter veel definities van sociale cohesie in omloop. Zo definiëren Tolsma et al. (2009) sociale cohesie als de sociale harmonie die de kwaliteit van het publieke en burgerlijke leven verbeterd door gevoelens van verbintenis, participatie en het vertrouwen in netwerken en burgerlijke organisaties. Dekker (2006) gebruikt een abstractere definitie van sociale cohesie die ingaat op de samenhang van een sociaal of politiek systeem en de banden die individuen hiermee hebben. Voor dit onderzoek zal echter de volgende definitie worden aangehouden van Kearns & Forrest (2000, p. 2)

“The kernel of the concept is that a cohesive society ‘hangs together’; all the component parts somehow fit in and contribute to society’s collective project and well-being; and conflict between societal goals and groups, and disruptive behaviours, are largely absent or minimal.”

Deze definitie is gekozen omdat het de twee eerdergenoemde definities combineert en daardoor het volledigst is. Zo worden de componenten ‘samenhang in de maatschappij’, als ook ‘het welzijn in een maatschappij’ beiden benoemd. De sociale cohesie kan door veel dingen bedreigd worden: jongeren die op het verkeerde pad komen, een tekort aan veiligheid, maar ook door uiterlijk sociaal verval zoals drugsgebruik en zwervers (Schuyt, 2006). Hieruit kan worden opgemaakt dat sociale cohesie van veel dingen kan afhangen. Daarom zal in dit onderzoek een aantal dimensies van sociale cohesie onderscheiden worden zodat het makkelijker wordt om uiteindelijk de sociale cohesie in een buurt te identificeren. Er is gekozen voor een aantal dimensies die gebaseerd zijn op de artikelen van Schuyt (2006), Kearns en Forrest (2000) en Tolsma et al. (2009). Dit zijn de volgende aspecten:

- Plaatsverbondenheid
- Sociale netwerken
- De afwezigheid van conflicten
- Participatie
- Algemeen sociaal vertrouwen

Deze aspecten geven allemaal een indicatie van de sociale cohesie en zullen op een lokale ruimtelijke schaal (namelijk de buurt) worden onderzocht.

De gekozen aspecten zijn geselecteerd uit een breder scala uit dezelfde literatuur (zie Schuyt, 2006; Kearns & Forrest, 2000; Tolsma et al, 2009). Zo is besloten om de aspecten ‘vrijwilligerswerk’, ‘solidariteit’, ‘integratie’, ‘contact frequentie met burens’ en ‘gedeelde normen en waarden’ niet nader te onderzoeken. Sommige aspecten zijn zo duidelijk verbonden met de gekozen vijf aspecten of hebben zodanig veel overlap dat het niet logisch leek om deze nog apart te onderzoeken. ‘Integratie’ is weggelaten omdat het volgens Schuyt (2006) vooral van toepassing is op sociale cohesie in bedrijven. ‘Gedeelde normen en waarden’ is achterwege gelaten omdat het weinig zegt over de band die wordt gevoeld met de buurt of burens. Het lijkt meer een eventuele verklaring voor een gebrek of juist overvloed aan cohesie.

De vijf overgebleven aspecten geven met elkaar een beeld van de mate van sociale cohesie in de buurt. ‘Sociale netwerken’ zeggen iets over de contacten die aanwezig zijn in de buurt. Hierin kan een onderscheid gemaakt worden tussen ‘bonding capital’ en ‘bridging capital’ (Adler & Kwon, 2002). Bonding capital bestaat uit sterke (sociale) banden die vooral gericht zijn op de eigen groep, dit in tegenstelling tot bridging capital, wat bestaat uit zwakkere banden en naar buiten gericht is (Adler & Kwon, 2002). Bonding capital is vooral positief voor het welzijn van een individu. Zo zorgt het voor een individu voor sociale contacten, gevoelens van veiligheid en het gevoel ergens bij te horen, maar kan het in het grotere geheel zorgen voor fragmentatie tussen groepen omdat iedereen op zijn eigen subgroep is gefocust. Tevens kan deze vorm van sociale cohesie leiden tot lagere economische kansen omdat men zich uitsluitend bevindt in de eigen (armere) gemeenschap, waar weinig nieuwe informatie binnenkomt (Granovetter, 1973; Putnam, 2000, in, van Kempen & Bolt, 2009). ‘Plaatsverbondenheid’ zegt iets over de binding die wordt gevoeld met de plaats, in dit geval de buurt. Het aspect bestaat uit een fysieke en een sociale dimensie (Hidalgo en Hernandez, 2001). Deze zullen beide meegenomen worden in het onderzoek. ‘De afwezigheid van conflicten’ en het ‘algemeen sociaal vertrouwen’ vertellen veel over de sfeer in de buurt. Conflicten op buurniveau vinden vaak hun oorsprong in ergernissen en overlast (Nieuwenhuis et al., 2013). ‘Private nuisance’ en ‘disorder’ (Cheshire & Fitzgerald, 2015) zijn hier voorbeelden van. Voorbeelden van private nuisance zijn ergernissen van burens over geluidsoverlast of overhangende takken en overlast van huisdieren. Verloedering, vernieling en hangjeugd zijn voorbeelden van disorder (Cheshire & Fitzgerald, 2015). Voor het overzicht zullen deze buurtproblemen in het verdere onderzoek benoemd worden als overlast. Als laatste geeft ‘participatie’ inzicht in hoeverre individuen actief zijn in hun buurt door bijvoorbeeld mee te doen aan buurtactiviteiten.

Opgemerkt kan worden dat deze aspecten hun oorsprong vinden in het gevoel en de meningen van individuen, terwijl sociale cohesie een groepsfenomeen is. Dit is het geval omdat hoewel sociale cohesie een kenmerk is van een groep, het zijn oorsprong vindt in sociale houdingen en gedragingen van individuen onderling (Tolsma et al., 2009). Het is daarom logisch dat in dit onderzoek gevraagd zal worden naar de percepties van individuen met betrekking tot deze dimensies om zo een beeld te krijgen van het groepsfenomeen.

2.2 Armoede

Armoede is een relatief begrip, want arm zijn in Nederland is niet hetzelfde als arm zijn in bijvoorbeeld Ethiopië. Daarom gaat het hier om relatieve armoede. Armoede in deze zin is gebaseerd op het gemiddelde welvaartspeil van een bepaalde samenleving (Snel & Enbergsen, 1999). Er zijn vervolgens vier verschillende ‘approaches’ waarmee armoede te definiëren is. Dit zijn ‘the monetary approach’, ‘the capabilities approach’, ‘the social exclusion approach’ en ‘the participatory approach’ (Laderchi et al., 2003). Deze vier verschillende approaches leiden allemaal tot verschillende manieren om armoede in de praktijk te meten. In dit onderzoek zal gefocust worden op the monetary approach. Omdat the monetary approach gebaseerd is op financiële middelen van een individu, is op deze manier vaak goed in kaart te brengen wie in armoede leeft en wie niet. Dit komt omdat er veel gegevens beschikbaar zijn over geldzaken (Laderchi et al., 2003). The monetary approach

baseert of een individu arm is dus op grond van zijn of haar inkomen. Armoede wordt in dit onderzoek daarom als volgt gedefinieerd:

“Let Y be the vector of personal incomes for the community as a whole (with incomes being adjusted for family size, composition etc.). Let Z be the poverty-line income. Households with incomes below the poverty line are considered to be poor and those above the poverty line are not.” Madden (2000, p. 182)

Deze armoedegrens gebaseerd op inkomen en gezinssituatie heet in Nederland het sociaal minimum. Het sociaal minimum is vastgesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en is het bedrag dat een persoon minimaal nodig heeft om te kunnen leven (Rijksoverheid, 2017). In 2014 hield het CBS 1020 euro per maand aan als grens voor een eenpersoons laaginkomen. Hieruit zijn de sociale minima voor andere leefsituaties afgeleid.

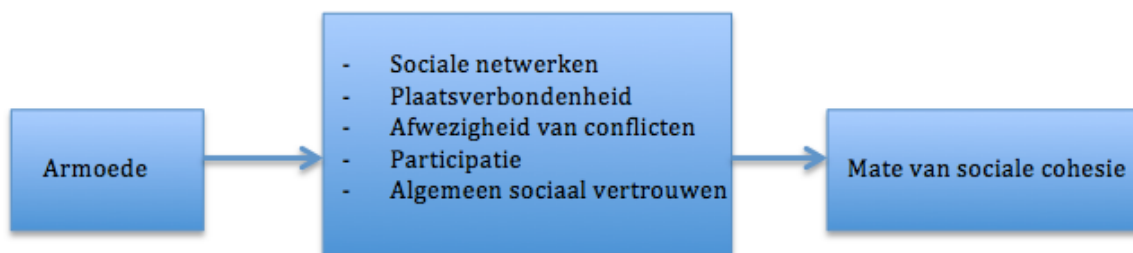
2.3 De invloed van armoede op sociale cohesie

Hoewel er wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar de invloed van armoede op sociale cohesie, ook op buurtniveau, focust het gros van de onderzoeken zich op (raciale) diversiteit in de buurt en de rol die dit speelt in de mate van sociale cohesie (Letki, 2008). Volgens veel onderzoeken zou een grote mate van (raciale) diversiteit niet goed zijn voor de sociale cohesie (ibid.). Letki benadrukt echter dat vaak wordt vergeten dat armoede en raciale diversiteit samengaan. Diversiteit wordt vaak als hoofdverklaring gegeven voor de lage sociale cohesie, terwijl het volgens Letki vooral armoede is die de sociale cohesie negatief beïnvloed. Armoede in een buurt zorgt ervoor dat bewoners minder de behoefte en het vermogen hebben om in sociale situaties mee te doen (zie ook Ross et al, 2001). Ook verhoogt het wanvertrouwen en machteloosheid bij bewoners volgens haar. ‘Disorder’, wat vaak samengaat met armoede, zorgt ook voor minder vertrouwen in elkaar (Letki, 2008; Ross et al. 2001). Ross et al. (2001) noemen verschillende aspecten van disorder, waaronder criminaliteit, maar ook verschillende soorten overlast. Er kan dus verwacht worden dat in armere buurten meer overlast wordt ondervonden door individuen met als gevolg minder algemeen vertrouwen in elkaar. Het onderzoek van Small & Newman (2001) sluit hierbij aan. Zij betogen dat door een verminderde aanwezigheid van sociale organisatie in arme buurten de criminaliteitscijfers vaak hoger zijn. Ook dit wijst op meer overlast in arme buurten. Tevens wordt verwacht dat er minder geparticipeerd wordt in (buurt)activiteiten in arme buurten ten opzichte van rijke buurten omdat men minder de behoefte en het vermogen heeft om in sociale situaties mee te doen.

Armoede zorgt volgens Letki (2008) dus voor minder behoefte en minder vermogen om mee te doen in sociale situaties. Dit zegt vooral iets over verminderde participatie in een buurt. Als echter wordt gekeken naar de sociale netwerken, beargumenteren Small (2007) en Marcus et al. (2015) dat individuen die in arme buurten wonen vooral kleinere netwerken hebben. Ondanks dat individuen die in arme buurten wonen minder grote algemene sociale netwerken hebben, zien personen in deze buurten hun burens juist wel vaker. Dit zou komen door hun kleinere netwerken en verminderde middelen waardoor zij vaker en zwaarder zouden vertrouwen op burens voor hulp (Small, 2007; Marcus et al, 2015). Forrest & Kearns (2001) ondersteunen dit. Zij schrijven dat buurten met veel armoede vaak beschikken over bonding capital. Iets wat mensen met een vergelijkbare demografische achtergrond verbindt en zorgt voor sociale cohesie in een buurt. Zij zouden elkaar meer helpen en er zou sprake zijn

van meer en sterkere banden. Er is dus veel bewijs dat in arme buurten meer of sterkere sociale contacten in de buurt zijn. Voor plaatsverbondenheid geldt dit echter niet. Volgens Gerson et al., (1977) en Woolever, (1992) (gelezen in Dekker, 2006) hebben mensen in rijkere buurten vaak een hogere mate van plaatsverbondenheid. Dit komt volgens hen doordat rijkere mensen meer middelen hebben om hun woningbehoeften tegemoet te komen, waardoor er eerder sprake is van een hogere verbondenheid met het huis en de buurt en daardoor van de algehele plaatsverbondenheid.

2.4 Het conceptueel model

Figuur 1: Het conceptueel model

Het model dient van links naar rechts gelezen te worden. Uit de literatuur kwam naar voren dat armoede invloed heeft op de dimensies van sociale cohesie en hierdoor op de mate en de opbouw van de sociale cohesie in zijn geheel. Aan de hand van de eerder besproken literatuur wordt verwacht dat de aspecten algemeen sociaal vertrouwen, participatie, afwezigheid van conflicten en plaatsverbondenheid in grotere mate aanwezig zullen zijn in een rijke buurt en dat er meer sociale netwerken gevonden zullen worden in een arme buurt. Verwacht wordt dus dat ook in normale Nederlandse steden, in dit geval Assen, de opbouw van de sociale cohesie verschilt tussen de buurten en dat armoede zorgt voor een afname van de meeste dimensies van sociale cohesie.

3. Methodologie

3.1 Methode en populatie

Omdat in de theoretische achtergrond beargumenteerd is dat in dit onderzoek armoede gedefinieerd wordt aan de hand van inkomen, zijn de twee buurten in Assen gekozen door middel van cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) waarbij is gekeken naar het percentage huishoudens onder of rond het sociaal minimum op buurt niveau (CBS, 2014). De hoogste categorie die het CBS aanhoudt voor een buurt is 15% of meer. Pittelo Midden valt in deze hoogste categorie en zal in dit onderzoek daarom gedefinieerd worden als de arme buurt. Kloosterhout valt in de laagste categorie (2% of minder) en is daarom de rijke buurt in dit onderzoek (CBS, 2014). Zodoende bestaat de populatie in dit onderzoek uit de bewoners van Pittelo Midden en Kloosterhout.

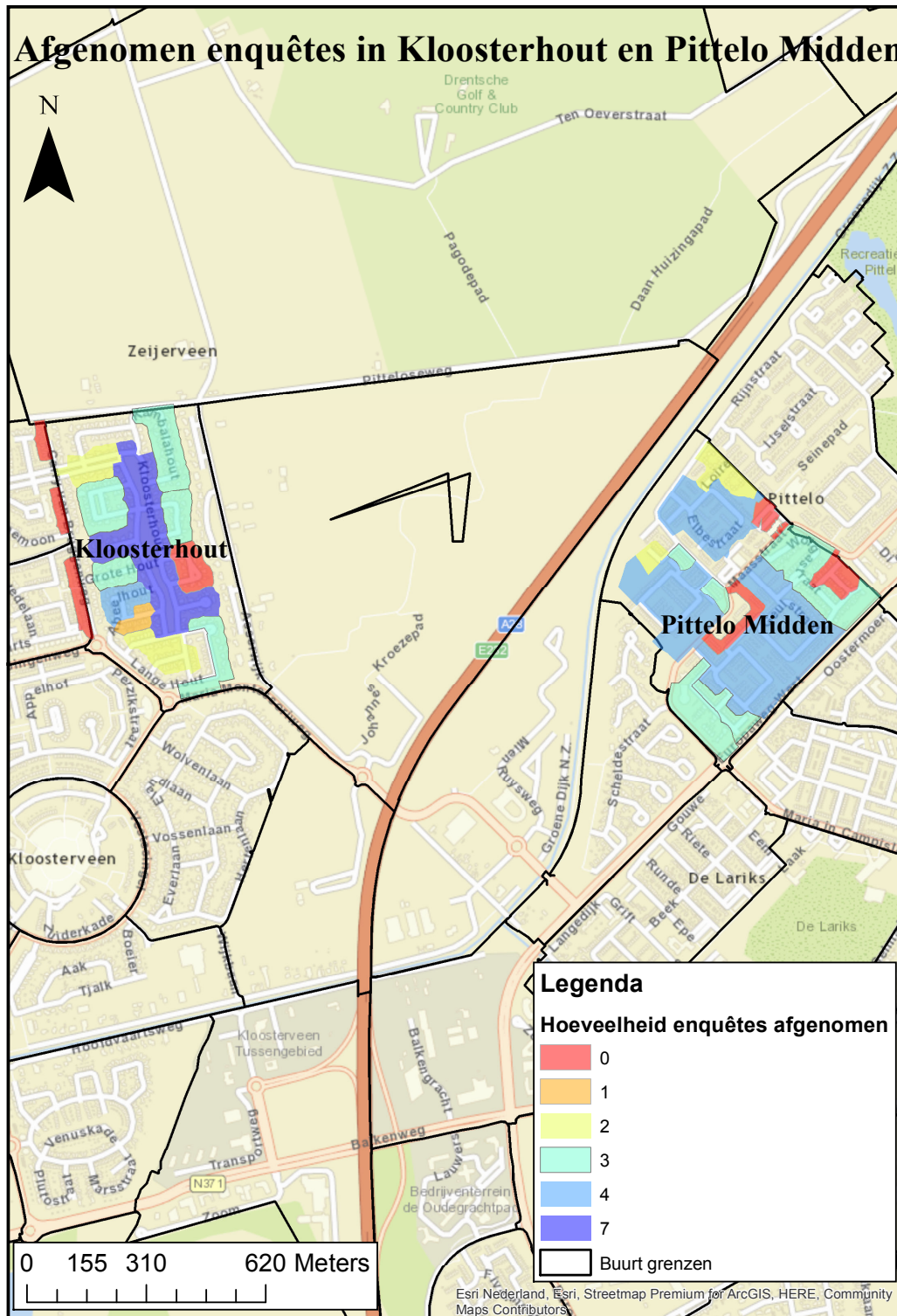
Om vervolgens antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is ervoor gekozen om zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek te doen, ook wel 'mixed methods' genoemd (Teddlie & Tashakkori, 2009). Op deze manier kunnen zowel statistische als verdiepende analyses uitgevoerd worden (ibid.). Deze keuze is gemaakt ter navolging van Montello & Sutton (2006) die beargumenteren dat kwalitatief onderzoek kwantitatieve uitkomsten kunnen verduidelijken en verdere invulling kunnen geven. Doormiddel van de kwantitatieve methode kunnen in dit onderzoek uitspraken gedaan worden over de gehele populatie, terwijl de kwalitatieve methode zorgt voor meer inzicht.

3.2 Enquêtes

De enquêtes zijn in beide buurten verzameld doormiddel van een gestratificeerde steekproef. Dit houdt in dat in de verschillende delen van de buurten enquêtes zijn afgenomen. Op deze manier is getracht een zo representatief mogelijke afspiegeling van de buurten te krijgen. Er is gekozen om langs de deuren te gaan omdat face-to-face contact zorgt voor een hoge respons (McLafferty, 2010). Tevens geeft dit de onderzoeker de gelegenheid om dingen toe te lichten waardoor antwoorden betrouwbaarder zijn. Wat betreft het enquêteren is de keuze gemaakt om dit alleen 's avonds en op zaterdagen te doen omdat overdag veel personen niet thuis zijn en als dit wel het geval is het vaker huismoeders of mensen die niet deelnemen aan de arbeidsmarkt zijn. Hiermee is voorkomen dat er een vertekend beeld zou ontstaan. In beide buurten hebben 31 respondenten de enquête ingevuld. Figuur 2 laat zien waar de enquêtes zijn afgenomen.

De vijf dimensies van sociale cohesie die uit de literatuur naar voren kwamen, worden doormiddel van 12 vragen gemeten (zie bijlage 1). 'Plaatsverbondenheid' wordt gemeten doormiddel van de fysieke en sociale dimensie van het begrip en net als het 'algemeen sociaal vertrouwen' gemeten aan de hand van een cijfer. 'Afwezigheid van conflicten' wordt gemeten aan de hand van de hoeveelheid overlast die respondenten ervaren, nadat bleek dat buurtconflicten vaak ontstaan vanuit verschillende soorten overlast (Nieuwenhuis et al., 2013). Dit wordt gemeten met een Likertschaal (1932) net als de aspecten participatie en sociale netwerken.

Figuur 2: Kaart van Kloosterhout en Pittelo Midden met hoeveelheid afgenomen enquêtes

Hierbij zal de meest positieve keuzeoptie gecodeerd worden met een '5' en de meest negatieve met een '1'. Als bij een aspect meerdere vragen horen, wordt een nieuwe variabele aangemaakt met de functie 'count' in SPSS. Hierdoor worden alle vragen met betrekking tot het betreffende aspect meegewogen en ontstaat een nieuwe ratiovariabele. Met de vijf variabelen die hieruit voortkomen, die congrueren met de vijf dimensies van sociale cohesie, zullen vervolgens statistische analyses uitgevoerd worden. Er zal gekeken worden of per aspect een significant verschil tussen de

buurten gevonden kan worden. Vanzelfsprekend wordt voor de ratiovariabelen eerst onderzocht of de variabele normaal verdeeld is doormiddel van de Shapiro-Wilktoets (zie bijlage 3). Wanneer dit het geval is, zal een t-toets voor ongepaarde waarnemingen uitgevoerd worden. Deze toetst of de gemiddelden van twee groepen (buurten) significant van elkaar verschillen. Als de variabele ordinaal van aard is of niet normaal verdeeld, wordt de non-parametrische variant uitgevoerd, namelijk de Mann-Whitneytoets. Wanneer de data het toelaat zal vervolgens een meervoudige lineaire regressie analyse worden gedaan. Hierbij worden de variabelen leeftijd, geslacht en de lengte dat een individu in een buurt woont, meegewogen naast de variabele buurt. Dit zorgt ervoor dat het effect van de buurt betrouwbaarder gemeten kan worden nadat uit de literatuur bleek dat deze variabelen invloed kunnen hebben op de mate van sociale cohesie. Alle drie de variabelen zouden een positief effect hebben op sociale netwerken (Dekker, 2006). Alleen bij de aspecten 'afwezigheid van conflicten' en 'participatie' bleken geen regressie analyses uitgevoerd te kunnen worden.

3.3 Interviews

Om meer inzicht te krijgen in de meningen die individuen hebben over hun buurt en de mate van sociale cohesie die zij voelen, is ervoor gekozen om ter verbreding een aantal diepte-interviews te houden. In beide buurten zijn twee semigestructureerde interviews afgenomen, waarvan in beide buurten één interview met twee respondenten tegelijk was. In totaal waren er in beide buurten dus drie respondenten. Een interview duurde gemiddeld ongeveer 25 minuten. Hierbij is gebruik gemaakt van een interviewgide (zie bijlage 2). Drie van de vier interviews zijn tot stand gekomen doordat de respondent aan het eind van de enquête had aangegeven dat hij/zij geïnteresseerd zou zijn in het geven van een interview. Deze personen lieten een emailadres achter, waarna contact is opgenomen. Het vierde interview is tot stand gekomen via het netwerk van een van de eerdere respondenten. Al de interviews zijn opgenomen zodat ze later teruggeluisterd konden worden en zijn vervolgens getranscribeerd (zie bijlage 5). Doormiddel van het analyseren van de transcripten, zijn een aantal codes opgesteld die deels voortvloeiden uit de literatuur (zie bijlage 4). Op deze manier is het analyseren van de data makkelijker waardoor de teksten beter geïnterpreteerd kunnen worden (Clifford, et al., 2010).

3.4 Ethiek en reflectie

Bij het afnemen van de enquêtes en het interviewen is getracht zo ethisch mogelijk te werk te gaan. Zo is de anonimiteit van zowel de geënquêteerden als de geïnterviewde respondenten gewaarborgd en is vertrouwelijk omgegaan met gegevens (Clifford et al., 2010). De geïnterviewde respondenten blijven in het onderzoek anoniem door hen te benoemen als Respondent 1 t/m 6. Tevens zullen aspecten die de identiteit van de respondent kunnen verraden, verwijderd worden uit het transcript. Ook is voorafgaand aan het interview nadrukkelijk gezegd dat de respondenten te allen tijde mogen stoppen en ze een vraag niet hoeven te beantwoorden als ze dit niet willen.

Tijdens het verzamelen van de data liep de onderzoeker tegen een aantal zaken aan. Zo drongen veel respondenten tijdens het enquêteren erop aan dat de onderzoeker binnen zou komen. Daarom moest de onderzoeker goed inschatten of dit veilig was. Ook wilden veel respondenten dat de onderzoeker de enquête voor hen zou voorlezen en invullen. Ten gevolge hiervan kan de data iets minder betrouwbaar zijn geworden

omdat respondenten door verminderde anonimiteit misschien minder eerlijk hebben geantwoord. De onderzoeker ondervond tevens dat het lastig was om vrijwilligers te vinden voor interviews en ook wilden veel mensen in Pittelo Midden geen enquête invullen. Dit kan ook te maken hebben gehad met het koude en natte weer op de momenten van afname. Hierdoor is de respons helaas kleiner uitgevallen dan gehoopt waardoor het kan zijn dat de steekproef een minder goede representatie is van de populatie.

3.5 Conclusie

Na het in acht nemen van ethische overwegingen en het verzamelen van data, zullen Pittelo Midden en Kloosterhout doormiddel van statistische toetsen met elkaar vergeleken worden. Zo kunnen per dimensie van sociale cohesie eventuele verschillen worden aangetoond. Aan de hand van de interviews kunnen verdiepende inzichten verkregen worden wat betreft de beweegredenen en meningen van respondenten. Op deze manier zal gepoogd worden een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de opbouw van de sociale cohesie in beide buurten en de rol die armoede hierin speelt.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de dimensies van sociale cohesie die uit de literatuur geselecteerd zijn, één voor één behandeld worden. In navolging van de onderzoeksvraag zal onderzocht worden of er verschillen in sociale cohesie tussen de gekozen buurten zijn en welke rol armoede hierin speelt. Vervolgens zal gekeken worden of Assen hierin overeenkomt met de gevonden literatuur die gebaseerd is op grote of buitenlandse steden. Tabel 2 geeft alvast een aantal numerieke karakteristieken weer die uit de verzamelde data naar voren kwamen.

Tabel 2: Numerieke gegevens enquête respondenten

	Aantal respondenten	Gemiddelde leeftijd	Aantal mannen	Aantal vrouwen	Gemiddelde woonlengte (in maanden)
Pittelo Midden	31 (50%)	48 jaar	16	15	237
Kloosterhout	31 (50%)	42 jaar	17	14	101
Totale groep	62 (100%)	45 jaar	33	29	169

De gemiddelde woonlengte is veel hoger in Pittelo Midden dan in Kloosterhout, dit komt doordat Kloosterhout een jonge buurt is (12 jaar) en Pittelo Midden al langer bestaat. In hoofdstuk 3 is beschreven dat woonlengte een positieve invloed kan hebben op de mate van sociale cohesie in een buurt en om preciezer te zijn, op de sociale netwerken (Dekker, 2006). Dat de gemiddelde woonlengte van de respondenten in Pittelo Midden hoger is, zou dus een indicator kunnen zijn dat in Pittelo gemiddeld meer sociale contacten aanwezig zijn tussen buurtbewoners.

4.1. Plaatsverbondenheid

Met behulp van SPSS zijn een aantal toetsen uitgevoerd (zie tabel 3). Uit een t-toets voor ongepaarde waarnemingen bleek dat buurtbewoners uit Kloosterhout gemiddeld meer plaatsverbondenheid voelen dan bewoners uit Pittelo Midden ($p^*=0,056$). De plaatsverbondenheid is berekend door het gemiddelde te nemen van de drie vragen die de sociale en fysieke dimensie beslaan (Hidalgo en Hernandez, 2001). Nadat de variabelen leeftijd, woonlengte en geslacht werden meegenomen in een meervoudige lineaire regressie, bleek dat de buurt nog signifikanter werd door de correctie van de andere drie variabelen ($p^{**}=0,038$). Hoewel er een significant verschil te vinden was voor de buurt, bleek de R-square erg laag te zijn (0,060). Dit betekent dat, hoewel er een significant verschil is gevonden, de buurt maar 6 % van de variantie in plaatsverbondenheid verklaart. Vervolgens is gekeken naar de twee dimensies van plaatsverbondenheid. Hieruit blijkt dat alleen voor de fysieke dimensie een significant verschil ($p^{**}=0,043$) wordt gevonden tussen de buurten. Er is geen significant verschil gevonden voor de sociale dimensie van plaatsverbondenheid.

Tabel 3: SPSS uitkomsten Plaatsverbondenheid

		Beta	t	Z	df	Sig.
T-toets voor ongepaarde waarnemingen	Plaatsverbondenheid (geheel)		1,949		60	,56*
Mann-Whitney toets ^a	Plaatsverbondenheid (Fysieke dimensie)			-2,026		,043**
	Plaatsverbondenheid (Sociale dimensie)			-,989		,323
Regressiemodel ^b	Model 1 (Constant)		11,157		61	,000
	Buurt	,331	2,125			,038**
	Geslacht	-,102	-,815			,418
	Leeftijd	-,222	-1,538			,130
	Woonlengte	,231	-1,324			,191

a. Grouping Variable: Buurt

b. Dependent Variable: Plaatsverbondenheid

Note: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

Dit werd bevestigd in de interviews. Toen werd gevraagd wat de respondenten belangrijk vinden in een buurt, gaven alle respondenten uit Kloosterhout veel uiterlijke en omgevingskenmerken. Respondenten 1 (Kloosterhout) en 2 (Kloosterhout) werden bijvoorbeeld aangetrokken door de weidse opzet en de vele voorzieningen. Alle respondenten uit deze buurt lieten weten het fijn te vinden dat ze dicht bij groenvoorzieningen wonen (bos). Het bouwen en ontwerpen van een eigen huis, was voor respondent 3 (Kloosterhout) de belangrijkste reden om in Kloosterhout te gaan wonen.

“Maar echt gewoon dat gevoel van ‘jeetje je kan gewoon iets, zomaar iets bouwen wat je zelf kan bedenken’ en dat eh dat (...) dat is eigenlijk de reden om hier te gaan wonen” – R3 (Kloosterhout, man, 53)

De respondenten 4 (Pittelo), 5 (Pittelo) en 6 (Pittelo) brachten vooral sociale argumenten naar voren als werd gevraagd wat men belangrijk vindt in een buurt. Hoewel respondent 4 aangeeft dat zij graag meer en sterkere contacten zou willen hebben in de buurt dan nu het geval is. Respondent 6 zegt hierover het volgende:

“Ze zeggen altijd een goeie buur is beter als een verre vriend en dat merk je hier echt. En ik vind dat dat wel heel erg belangrijk is, dat als er wat is dat je er voor mekaar bent” – R6 (Pittelo, man, 35)

Dat uit de interviews en de enquête blijkt dat in Kloosterhout meer plaatsverbondenheid wordt gevoeld en dit vooral komt doordat zij hoger scoren op de fysieke dimensie, congrueert met wat uit de literatuur naar voren is gekomen in hoofdstuk 2. Namelijk dat mensen die meer geld hebben, meer hun eigen plek kunnen creëren, wat leidt tot meer plaatsverbondenheid vooral wat betreft het fysieke aspect (Gerson et al., 1977; Woolever, 1992, in, Dekker, 2006). Dat de respondenten uit Pittelo aangeven dat zij sociale contacten belangrijk vinden in een buurt, betekent niet dat er automatisch meer verbondenheid wordt gevoeld met de buurtgenoten. De interviews geven hierin ook geen eenduidig beeld. Daaruit komt naar voren dat R4 (Pittelo) geen echte band voelt met haar buurtgenoten terwijl R5 (Pittelo) en R6 (Pittelo) dit wel voelen. De respondenten R1 (Kloosterhout) en R2 (Kloosterhout) beschrijven de band met hun burens als ‘best wel goed’ terwijl R3 (Kloosterhout) geen

band heeft met zijn burens en buurtgenoten. In zowel enquête als interviews lijkt dus geen (duidelijk) verschil te vinden te zijn wat betreft de sociale dimensie van plaatsverbondenheid. Het benadrukt hier overwegend dat de respondenten uit Pittelo Midden zich minder verbonden voelen met de omgeving.

Deze uitkomsten betekenen dat plaatsverbondenheid dus inderdaad wordt beïnvloed door het leven in een arme of rijke buurt en dus door armoede.

4.2 Afwezigheid van conflicten

Doormiddel van een Mann-Whitney toets is gevonden dat buurtbewoners in Pittelo Midden gemiddeld significant vaker overlast van burens of buurtgenoten ondervinden dan buurtbewoners in Kloosterhout ($p^{**}=0,016$) (zie tabel 4).

Tabel 4: SPSS uitkomsten Afwezigheid van conflicten

	Z	Sig.
Mann-Whitney toets ^a	-2,415	0,016**

a. Grouping Variable: Buurt

Note: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

In de interviews is eveneens een verschil op te merken in de mate van overlast tussen de buurten. Ondanks dat alle respondenten aangaven zich veilig te voelen in hun buurt, blijkt ook uit de interviews dat er meer overlast in Pittelo Midden, ofwel de arme buurt, is. De respondenten uit Kloosterhout gaven aan dat er nog nooit wat gebeurd was in hun buurt en respondent 3 (Kloosterhout) noemde de buurt zelfs 'saai', op een negatieve manier. De respondenten uit Pittelo Midden vertelden door de regels heen echter over een aantal incidenten in hun buurt, de aanwezigheid van hangjeugd en lichte verpaupering van sommige delen van de buurt. Hoewel zij aangaven dit zelf niet als vervelend te ervaren, kan dit voor andere buurtbewoners wel het geval zijn. Dat er een verschil wordt gevonden in overlast tussen de buurten, sluit aan bij het onderzoek van Small en Newman (2001) en Ross et al. (2001) waarin wordt betoogd dat in arme buurten meer criminaliteit en overlast plaatsvindt. Deze ondermijnen het collectieve welzijn van de groep zoals bleek uit de definitie van sociale cohesie van Kearns en Forrest (2000). Zij geven aan dat in een groep met veel sociale cohesie conflicten en verstoring gedrag daarom grotendeels afwezig zijn.

Uit bovenstaande blijkt dat ook de aanwezigheid van conflicten in Assen wordt beïnvloed door armoede. Daarmee is opnieuw een verschil gevonden in een dimensie van sociale cohesie tussen een rijke en arme buurt in Assen.

4.3 Algemeen sociaal vertrouwen

Het vertrouwen dat buurtgenoten in elkaar hebben, is op twee manieren bekeken. Zo is hen letterlijk de vraag gesteld hoeveel vertrouwen zij hebben in hun buurtgenoten (op een schaal van 1-10), maar zijn er ook twee vragen gesteld die dit vertrouwen in de praktijk meten. In tabel 5 zijn de uitkomsten van de verschillende toetsen te zien. Zowel het vertrouwen in de praktijk als het cijfer voor het algemene vertrouwen dat de bewoners gaven, verschillen significant tussen de buurten. Dit betekent dat de bewoners van Pittelo Midden significant minder vertrouwen in hun buurtgenoten hebben dan de bewoners van Kloosterhout, zowel in wat ze zeggen als in hun acties.

Voor beide deelaspecten is gebruik gemaakt van een Mann-Whitney toets. Bij beide variabelen is ook een meervoudige lineaire regressie uitgevoerd. Het algemeen sociaal vertrouwen tussen buurten bleef, gecorrigeerd voor de variabele leeftijd, woonlengte en geslacht, significant ($p^{***}=0,000$).

Tabel 5: SPSS uitkomsten Algemeen Sociaal vertrouwen en Vertrouwen in de praktijk

		Beta	t	Z	df	Sig.
Mann-Whitney toets ^a	Algemeen sociaal vertrouwen			-4,165		,000***
	Vertrouwen in de praktijk			-2,560		,010**
Regressiemodel	Algemeen sociaal vertrouwen	Model 1 ^b (Constant)		12,563	61	,000
		Buurt	,609	4,394		,000***
		Geslacht	-,098	-,873		,386
		Leeftijd	-,153	-1,189		,240
		Woonlengte	,241	1,547		,127
	Vertrouwen in de praktijk	Model 2 ^c (Constant)		3,406	61	,001
		Buurt	,255	1,655		,104
		Geslacht	-,129	-1,040		,303
		Leeftijd	-,086	-,600		,551
		Woonlengte	-,071	-,409		,684

a. Grouping Variable: Buurt

b. Dependent Variable: Algemeen sociaal vertrouwen

c. Dependent Variable: Vertrouwen (praktijk)

Note: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

De R-square gaf een matig verband aan (0,296), wat betekent dat de variabelen maar 29,6% van de variantie in het algemeen vertrouwen verklaren. Hoewel dit geen sterke R-square waarde is, moet in acht worden genomen dat vertrouwen een sociaal fenomeen is, waarvan verwacht wordt dat het door vele factoren wordt beïnvloed.

Een R-square van bijna 30% is dan in wezen al erg hoog.

Het vertrouwen in de praktijk blijkt voor de buurt niet meer significant te zijn nadat er is gecorrigeerd voor de andere variabelen.

Het algemeen sociaal vertrouwen is dus significant lager in Pittelo Midden zoals verwacht werd uit de literatuur (Letki, 2008; Ross et al. 2001). Armoede zorgt volgens hen voor meer wantrouwen onder de bewoners en ook zou er meer overlast zijn waardoor het vertrouwen in elkaar slechter wordt (Ross et al. (2001). Dit is bij het deelaspect 'de afwezigheid van conflicten' inderdaad vastgesteld.

Deze uitkomsten betekenen dat het vertrouwen dat buurtbewoners in elkaar hebben ook in Assen wordt beïnvloed door armoede. Hoewel bleek uit de lineaire meervoudige regressie dat ze zich in de praktijk niet significant anders gedragen. Toch is er wederom een verschil gevonden in een dimensie van sociale cohesie tussen de arme en rijke buurt.

4.4 Sociale netwerken

Een Mann-Whitney toets gaf geen significant verschil tussen de twee buurten met betrekking tot de sociale netwerken. Uit de meervoudige lineaire regressie, kwam wel een significant verschil naar voren voor de variabele leeftijd ($p^{**}=0,015$) (zie tabel 6). Dit betekent dat leeftijd invloed heeft op sociale netwerken, zoals ook gesteld werd door Dekker (2006). Alleen blijkt uit de statistiek dat leeftijd een negatief verband laat zien met sociale netwerken in tegenstelling tot wat werd verwacht aan de hand van de literatuur. Dit betekent dat hoe jonger het individu is, hoe meer sociale netwerken hij heeft.

Tabel 6: SPSS uitkomsten Sociale netwerken

		Beta	t	Z	df	Sig.
Mann-Whitney toets ^a	Sociale netwerken			-1,399		,162
Regressiemodel ^b	Model 1	(Constant)		1,553		,126
		Buurt	,058	,373		,710
		Geslacht	,181	1,443		,155
		Leeftijd	-,281	-1,940		,057*
		Woonlengte	,241	1,379		,173

a. Grouping Variable: Buurt

b. Dependent Variable: Sociale Netwerken

Note: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

Hoewel er uit de enquête geen significant verschil naar voren kwam wat betreft de sociale netwerken in de buurten, geven de interviews hier meer inzicht in. Ondanks dat alle respondenten het vaak hebben over ‘elkaar helpen’, valt op dat de respondenten uit Kloosterhout het vaker hebben over zaken als ‘iets lenen’ of ‘het helpen met kleinigheden’. Terwijl respondenten 5 (Pittelo) en 6 (Pittelo) praten over regelmatig eten voor buurtgenoten koken en mensen helpen die financieel minder middelen hebben. Respondent 4 (Pittelo) laat weten dat zij zelf deze sterke persoonlijke contacten niet met buurtgenoten heeft, maar hier wel naar verlangt.

“..maar aan de andere kant zou ik gewoon veel prettig vinden dat je elkaar veel vaker spreekt of wat organiseert of dat het gewoon spontaan is en dat (...) en dat het contact, communicatie, dat dat gewoon wat intenser is.” – R4 (Pittelo, vrouw, 56)

Het lijkt erop dat in Kloosterhout de zaken waarvoor men vooral terugvalt op hun burens wat kleiner van aard zijn, zoals op elkaars huisdieren passen of iets lenen. Hier zijn alle respondenten uit Kloosterhout overigens ook tevreden over. Respondent 3 (Kloosterhout) zegt hierover:

“..Maar verder is het eigenlijk weinig aan de hand geweest ook dat we elkaar echt nodig hadden” – R3 (Kloosterhout, man, 53)

Terwijl uit de interviews blijkt dat in Pittelo Midden grotere zaken spelen waarvoor men op elkaar terugvalt. Het contact lijkt daardoor intenser te zijn en zelfs als dit er niet is, zoals respondent 4 (Pittelo) vertelt, dan is de behoefte er wel. Zij denkt ook dat meer buurtgenoten dit contact missen.

“..want ik denk dat, ik vermoed dat er best wel veel mensen die zich alleen voelen. Alleen dat heel veel mensen niet zelf naar elkaar toe treden” –R4 (Pittelo, vrouw, 56)

Deze fragmenten uit de interviews duiden erop dat er een verschil zou kunnen zijn in het soort buurtcontact tussen de twee buurten, hoewel dit niet naar voren kwam uit de enquêtes. De interviews geven het beeld dat respondenten uit Kloosterhout vooral vluchtige sociale contacten hebben in de buurt terwijl de respondenten uit Pittelo Midden ofwel sterkere sociale contacten hebben ofwel deze graag zouden willen hebben. Dit lijkt te komen doordat in Pittelo grotere problemen spelen. Het voorgaande komt overeen met wat in hoofdstuk 2 is gezegd over het verschil in bonding en bridging capital in arme en rijke buurten. Er lijkt in Pittelo Midden meer sprake te zijn van bonding capital en in Kloosterhout meer van bridging capital (Forrest & Kearns, 2001).

Respondent 3 (Kloosterhout) onderstreept dit nogmaals door te vertellen dat hij vooral sociale contacten buiten de buurt heeft en daarom deze niet zoekt in de buurt. Dit komt overeen met de theorie uit hoofdstuk 2 dat individuen in rijkere buurten vaak grotere sociale netwerken hebben, die zich dus ook vaker buiten de buurt afspelen. (Small, 2007; Marcus et al., 2015).

“..ik kies liever m'n mensen waar ik mee omga zelf uit en het zou eens kunnen zijn dat er toevallig eentje in de buurt woont, maar niet eh. Zijn er niet” –R3 (Kloosterhout, man, 53)

Statistisch gezien is er dus geen bewijs dat er een verschil is in sociale netwerken tussen de twee buurten. De interviews geven echter een hint naar een eventueel verschil in het soort netwerken die mensen in beide buurten hebben. Dat er geen verschil in sociale netwerken vanuit de enquêtes naar voren kwam, kan komen omdat er in de enquête te veel nadruk is gelegd op de hoeveelheid netwerken en te weinig op de verschillende vormen ervan. Met de beschikbare data kan dus niet gesteld worden dat armoede van invloed is op de sociale netwerken in de twee buurten in Assen. Of er, zoals de interviews doen vermoeden, inderdaad een verschil is in het soort netwerken in beide buurten, zal verder onderzocht moeten worden.

4.5 Participatie

Voor dit aspect werd geen significant verschil gevonden tussen de buurten (zie tabel 7). De interviews lieten ook geen verschil zien in de mate van participatie tussen de buurten. De respondenten 3 (Kloosterhout), 5 (Pittelo) en 6 (Pittelo) gaven aan dat de mate van buurtactiviteiten en daaropvolgend participatie, vooral sterk beïnvloed wordt door de individuen die in een buurt wonen. Zo vertelt respondent 3 dat de straatfeesten ophielden toen een aantal mensen verhuisden en vertellen respondenten 5 en 6 dat zij vaak activiteiten organiseren.

“Dat was hier ook niet zo, dat wou ik dus net zeggen, dat ze hier ook allemaal zeiden van ‘goh voordat jullie hier woonden, kwam mensen eigenlijk weinig buiten.’” –R5 (Pittelo, vrouw, 45)

“Ja, niet van dat je jezelf dan een tikje op de schouder wilt geven, maar je zorgt wel voor een beetje meer cohesie in de buurt” – R6 (Pittelo, man, 35)

De mate van sociale cohesie, of in dit geval participatie, buurtactiviteiten en sociale netwerken, lijkt dus ook erg af te hangen van de mensen die in een buurt wonen. Dit staat los van of een buurt arm of rijk is. Hoeveel en of de buurtbewoners van Pittelo Midden en Kloosterhout dus meedoen in sociale activiteiten staat los van de buurt waarin men woont. Armoede heeft hier dus geen invloed op de participatie.

Tabel 7: SPSS uitkomsten Participatie

	Z	Sig.
Mann-Whitney toets ^a	-,229	,819

a. Grouping Variable: Buurt

Note: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

4.6 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn voor verschillende dimensies van sociale cohesie significante verschillen gevonden tussen een arme en rijke buurt in Assen. De dimensies plaatsverbondenheid en algemeen sociaal vertrouwen zijn in grotere mate aanwezig in Kloosterhout. Ook zijn er significant minder conflicten aanwezig gebaseerd op de hoeveelheid overlast die in beide buurten wordt ervaren. De interviews ondersteunen deze uitkomsten en laten tevens zien dat overlast niet voor iedereen dezelfde impact heeft. Voor de dimensies sociale netwerken en participatie is geen significant verschil gevonden op basis van de enquêtes. Wel geven de interviews meer inzicht in het soort sociale netwerken dat in Kloosterhout en Pittelo Midden aanwezig zijn. Er lijkt een verschil tussen bonding en bridging capital te bestaan. Als laatste komt uit de interviews naar voren dat participatie in dit geval ook sterk beïnvloed wordt door de individuen die in een buurt wonen.

5. Conclusies en aanbevelingen

Er zijn in dit onderzoek een aantal verschillen gevonden in de mate en de opbouw van sociale cohesie tussen de armere buurt Pittelo Midden en de rijkere buurt Kloosterhout in Assen, die deels overeenkomen met de verwachtingen vanuit de literatuur. Zo is er een significant verschil gevonden voor de plaatsverbondenheid, het algemeen sociaal vertrouwen en de afwezigheid van conflicten. In alle gevallen is in Kloosterhout significant beter gescoord. Dat plaatsverbondenheid sterker is in rijkere buurten (Dekker, 2006), wordt verder bevestigd in de afgenomen interviews waaruit ook bleek dat de respondenten uit Kloosterhout vooral hun omgeving waardeerden. Het algemeen sociaal vertrouwen in buurtgenoten was ook significant hoger in Kloosterhout, dit komt volgens Letki (2008) en Ross et al. (2001) omdat armoede zorgt voor wantrouwen tussen individuen. Hoewel er significante verschillen gevonden zijn tussen deze aspecten, moet vermeld worden dat uit de meervoudige regressie echter bleek dat de buurt maar een kleine verklaring is voor het gevonden verschil. Er zullen dus nog andere factoren meespelen in de verschillen die zijn gevonden, die niet uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen. Het laatste aspect van sociale cohesie waar een significant verschil werd gevonden tussen de buurten is de afwezigheid van conflicten. In Pittelo Midden ervaren de respondenten significant vaker overlast van hun buurtgenoten. Omdat armoede en overlast vaak samengaan (Ross et al, 2001) komt deze uitkomst overeen met de literatuur. Ook beïnvloeden disorder en overlast de mate van vertrouwen in elkaar (Letki, 2008; Ross et al, 2001). Dat algemeen sociaal vertrouwen en de afwezigheid van conflicten dezelfde uitkomst hebben, congrueert dus met de literatuur. Ook de interviews sluiten hierop aan. Er komt naar voren dat in Pittelo Midden meer sprake is van overlast dan in Kloosterhout, maar dat het erg persoonlijk is wat de impact hiervan is op een individu.

Er werd in de enquête geen significant verschil gevonden in sociale netwerken en in participatie tussen de buurten waar dat vanuit de literatuur wel verwacht werd (Letki, 2008; Small, 2007; Marcus et al, 2015). De interviews laten echter zien dat er misschien toch een verschil is in de sociale netwerken tussen de buurten, die in de enquête niet naar voren kwam door de vraagstelling. Er lijkt een verschil te zijn in bonding en bridging capital tussen de buurten. In Kloosterhout lijken de contacten minder sterk en vertelt respondent 3 ook meer gericht te zijn op contacten buiten de buurt. Terwijl de respondenten uit Pittelo Midden sterkere banden in de buurt hebben (Small, 2007; Marcus et al, 2015) of die zouden willen. Dit komt overeen met de argumentatie van Forrest & Kearns (2001) dat er meer sprake is van bonding capital in arme buurten.

In de interviews werd wat betreft participatie echter geen verschil gevonden. De respondenten gaven juist aan dat dit vooral een kwestie was van de individuen die toevallig in een buurt woonden. Waarom er geen verschil in participatie tussen de buurten is gevonden in zowel de interviews als de enquêtes, terwijl dit wel verwacht werd, blijkt lastig te verklaren. Dit geeft aanleiding tot nader onderzoek.

Concluderend kwam uit de literatuur naar voren dat de mate van armoede wel degelijk van invloed kan zijn op sociale cohesie in de buurt. Ook in Assen is dit het geval hoewel de invloed hiervan op de dimensies participatie en sociale netwerken in Assen niet expliciet is gevonden in dit onderzoek. Hierin verschilt Assen dus met eerdere onderzoeken in buitenlandse en grote Nederlandse steden. Hoewel de kleine steekproef altijd in het achterhoofd gehouden dient te worden, laat dit onderzoek zien dat de sociale cohesie in twee buurten in een gewone Nederlandse stad, in dit geval

Assen, niet precies hetzelfde wordt beïnvloed door armoede als grote steden en buitenlandse steden. Om nog meer inzicht te krijgen waarom dit het geval is, is nader onderzoek op zijn plek. Het zou interessant zijn om een soortgelijk onderzoek uit te voeren in meerdere gewone Nederlandse steden, waarbij een grotere steekproef wordt genomen en meer interviews afgenomen worden zodat sterkere conclusies getrokken kunnen worden. Tevens zou het dan verstandig zijn om de vraagstelling betreffende het aspect sociale netwerken aan te passen, zodat er meer inzicht kan komen in een eventueel verschil in bonding en bridging capital tussen buurten. Verder zou in de interviews meer doorgevraagd mogen worden, zodat nog meer inzicht in redeneringen gevonden kan worden. Uiteindelijk zal dit ervoor kunnen zorgen dat passender beleid gemaakt kan worden voor gewone steden in Nederland wat betreft het verhogen van de sociale cohesie in buurten.

Referenties

Adler, P.S. & Kwon, S-W. (2002). Social Capital: Prospects for a New Concept. *The Academy of Management Review*, 27(1), 17-40.

Centraal Bureau voor Statistiek (2014). *Percentage huishoudens onder of rond sociaal minimum – Buurten*. Geraadpleegd op 30-9-2017 via www.cbsinuwbuurt.nl. CBS.

Centraal Bureau voor Statistiek (2017). *Statline*. Geraadpleegd op 21-1-2018 via <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70634ned/table?ts=1516536598166>. CBS.

Cheshire, L. & Fitzgerald, R. (2015). From Private Nuisance to Criminal Behaviour: Neighbour Problems and Neighbourhood Context in an Australian City. *Housing studies*, 30(1), 100-122.

Clifford, N., French, S. & Valentine, G. (2010). *Key Methods in Geography*. Sage Publications Ltd: Thousand Oaks.

Dekker, K. (2006). Governance as glue: Urban governance and social cohesion in post-WWII neighbourhoods in the Netherlands. *Netherlands Geographical Studies*, 342.

Forrest, R. & Kearns, A. (2001). Social Cohesion, Social Capital and the Neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2125-2143.

Fukuyama, F. (1999). *The Great Disruption: Human Nature and the Reconstitution of Social Order*. Londen: Profile Books.

Graham, H. (2007). *Unequal Lives : Health and Socioeconomic Inequalities*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.

Hidalgo, M.C. & Hernandez, B. (2001). Place attachment: conceptual and empirical questions. *Journal of environmental psychology*, 21, 273-281.

Kearns, A. & Forrest, R. (2000). Social Cohesion and Multilevel Urban Governance. *Urban Studies*, 37(5/6), 995-1017.

Kempen, R. Van & Bolt, G. (2009). Social cohesion, social mix, and urban policies in the Netherlands. *Journal of Housing and the Built Environment*, 24, 457-475.

Laderchi, C. R., Saith, R., & Stewart, F. (2003). Does it matter that we do not agree on the definition of poverty? A comparison of four approaches. *Oxford development studies*, 31(3), 243-274.

Letki, N. (2008). Does Diversity Erode Social Cohesion? Social Capital and Race in British Neighbourhoods. *Political studies*, 56(1), 99-126.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*, 140(22), 5-55.

Nieuwenhuis, J., Völker, B. & Flap, H. (2013). A bad neighbour is as great a plague as a good one is a great blessing: On negative relationships between neighbours. *Urban Studies*, 50(14), 2904-2921.

Madden, D. (2000). Relative or absolute poverty lines: a new approach. *Review of Income and Wealth*, 46(2), 181-199.

Marcus, A.F., Echeverria, S.E., Holland, B.K., Abraido-Lanza, A.F., Passannante, M.R. (2015). How Neighborhood Poverty Structures Types and Levels of Social Integration. *American Journal of Community Psychology*, 56(1-2), 134-144.

McLafferty, S.L. (2010). Conducting Questionnaire Surveys. In: Clifford, N., French, S., & Valentine, G. (Red.) *Key Methods in Geography* (77-88). London: Sage Publications.

Ministerie Algemene Zaken (2007). *Samen werken, samen leven*. Beleidsprogramma Kabinet Balkenende IV. Den Haag: Ministerie van Algemene Zaken.

Montello, D. & Sutton, P. (2006). *An introduction to scientific research methods in geography*. London: Sage Publications.

Noordhoff, F. (2008). *Persistent poverty in the Netherlands*. Amsterdam: Vossiuspers UvA.

Rijksoverheid (2017) *Wat is het sociaal minimum en wat als mijn uitkering lager is?* Geraadpleegd op 1-10-2017 via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ww-uitkering/vraag-en-antwoord/wat-is-het-sociaal-minimum-en-wat-als-mijn-uitkering-lager-is-dan-dat-minimum>. Rijksoverheid

Robinson, J. (2002). Global and world cities: a view from off the map. *International Journal of Urban and Regional Research*, 26(3), 531-554.

Ross, C.E., Mirowsky, J. & Pribesh, S. (2001). Powerlessness and the Amplification of Threat: Neighborhood Disadvantage, Disorder, and Mistrust. *American Sociological Review*, 66(4), 568-591.

Schmeets, H. (2010). *Sociale samenhang: Participatie, Vertrouwen en Integratie*. Den Haag/Heerlen: CBS.

Schuyt, C.J.M. (2006). *Steunberen van de samenleving: sociologische essays*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Small, M.L. (2007). Racial Differences in Networks: Do Neighborhood Conditions Matter? *Social science quarterly*, 88(2), 320-343.

Small, M.L. & Newman, K. (2001). Urban Poverty after The Truly Disadvantaged: The rediscovery of the Family, the Neighborhood, and Culture. *Annual Review of Sociology*, 27, 23-45.

Snel, E. & Engbersen, G. (1999). Eigentijdse armoede: individualisering, concentratie en sociale inbedding. *Amsterdam Sociologisch Tijdschrift*, 26(3).

Teddlie, C. & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioural sciences*. Londen: SAGE Publications.

Tolsma, J., Meer, T.W.G. van der & Gesthuizen, M. (2009). The impact of neighbourhood and municipality characteristics on social cohesion in the Netherlands. *Acta Politica*, 44(3), 286-313.

Bijlagen

1. De enquête

Beste meneer/mevrouw,

Ik ben een student Sociale Geografie en Planologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en doe onderzoek voor mijn bachelor scriptie.

In deze enquête zullen enkele vragen gesteld worden over uw gevoelens ten opzichte van de buurt en haar bewoners waarin u woont. Er zal zorgvuldig worden omgegaan met uw gegevens. Dit houdt in dat deze alleen voor dit onderzoek gebruikt zullen worden en anoniem verwerkt zullen worden in de uiteindelijke scriptie.

Het invullen van de enquête zal niet langer duren dan 5 minuten.

Bij voorbaat dank voor het invullen.

1. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw
- Anders

2. Wat is uw leeftijd? _____

3. In welke buurt woont u? _____

4. Hoe lang woont u al in deze buurt? (In maanden) _____

5. Hoe verbonden voelt u zich met de buurt waarin u woont? (Geef een cijfer van 1 tot 10)

6. Hoe verbonden voelt u zich met uw naaste burens? (Geef een cijfer van 1 tot 10)

7. Hoe verbonden voelt u zich met uw buurtgenoten? (Geef een cijfer van 1 tot 10)

8. Hoe vaak spreekt u uw naaste burens?

- Nooit
- Jaarlijks
- Maandelijks
- Wekelijks
- Dagelijks

9. Met hoeveel buurtgenoten (huishoudens) uit uw straat heeft u regelmatig contact?

- Met niemand
- Met mijn naaste burens
- Met een aantal buurtgenoten verspreid door de straat
- Met de meeste buurtgenoten uit de straat
- Met (nagenoeg) alle buurtgenoten uit de straat

10. In hoeverre heeft u een algemeen vertrouwen in uw mede buurtgenoten? (Geef een cijfer van 1 tot 10)

11. Zou u uw auto uitlenen aan uw burens?

- Ja
- Nee

12. Als u kinderen heeft (of zou hebben), zou u een touwtje uit uw (voor)deur hangen zodat ze altijd naar binnen kunnen?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

13. Worden er buurt/straatfeesten georganiseerd in uw buurt? (Bij 'Nee', sla vraag 14 over)

- Ja
- Nee

14. Zo ja, in hoeverre bent u aanwezig bij deze festiviteiten?

- Nooit
- Af en toe
- Regelmatig
- Vaak
- Altijd

15. Hoe vaak ervaart u overlast van uw burens of buurtgenoten?

- Nooit
- Jaarlijks
- Maandelijks

- Wekelijks
- Dagelijks

16. Hoe vaak verricht u hand en spandiensten voor uw burens of buurtgenoten? (U kunt denken aan oppassen op kinderen of huisdieren, boodschappen doen voor iemand, andermans stoep vegen etc.)

- Nooit
- Jaarlijks
- Maandelijks
- Wekelijks
- Dagelijks

17. Dank u wel voor uw deelname aan deze enquête. Als u geïnteresseerd bent om uitgebreider te vertellen over uw banden met uw buurt in een interview (hooguit een half uur), dan kunt u hieronder uw emailadres achterlaten. Ik zal dan contact met u opnemen om een afspraak te maken. Nogmaals bedankt.

2. De interviewguide

Persoonlijke introductie en uitleg over het onderzoek, uitleg dat de respondent anoniem blijft, vragen of het gesprek opgenomen mag worden en vertellen hoe lang het ongeveer zal duren.

1. U woont in Kloosterhout/Pittelo Midden. Kunt u mij vertellen waar u als eerste aan denkt als u uw buurt zou moeten beschrijven?
 - Waarom is dit kenmerkend voor uw buurt?
2. Hoe veilig voelt u zich in uw buurt en waar komt dit gevoel vandaan?
3. Hoe zou u de band met uw burens omschrijven?
 - En met uw buurtgenoten?
 - Heeft u voorbeelden waaruit de soort band die u heeft naar voren komt?
 - Wat voor soort contact heeft u met burens/buurtgenoten?
 - Heeft u vertrouwen in uw burens en buurtgenoten en waarom?
4. Kunt u mij iets vertellen over (eventuele) buurtactiviteiten? (alleen als hier nog niet over verteld is)
5. Heeft u het gevoel dat u op uw burens/buurtgenoten kan terugvallen mocht er iets gebeuren?
 - Waarom wel/niet?
6. Doet u wel eens iets voor uw burens of buurtgenoten?
 - Zo ja, wat doet u dan precies?
 - Doen uw burens/buurtgenoten wel eens wat voor u? En zo ja, wat precies?
7. Heeft u het gevoel dat u in dezelfde sociale klasse zit als uw burens en buurtgenoten?
 - Denkt u dat dit van invloed is op uw relatie met uw burens/buurtgenoten?
8. Wat vindt u belangrijk in een buurt?
 - Waarom vindt u dit belangrijk?
9. Vindt u een band met uw burens en buurtgenoten belangrijk?

- Waarom wel/niet?

10. Zou u uw buurt aanraden aan woningzoekenden?

- Waarom wel/niet?

11. Heeft u nog vragen of opmerkingen, dingen die u graag wilt vertellen over uw buurt?

Dank u wel dat u mee wilde werken aan dit onderzoek

3. Normaliteitstoetsen

Plaatsverbondenheid

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Plaatsverbondenheid	,088	31	,200 [*]	,968	31	,454
Pittelo Midden	Plaatsverbondenheid	,112	31	,200 [*]	,947	31	,130

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Plaatsverbondenheid fysieke dimensie

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Verbondenheid buurt	,210	31	,001	,900	31	,007
Pittelo Midden	Verbondenheid buurt	,188	31	,007	,917	31	,019

a. Lilliefors Significance Correction

Plaatsverbondenheid sociale dimensie

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Plaatsverbondenheid SOC	,150	31	,074	,945	31	,116
Pittelo Midden	Plaatsverbondenheid SOC	,159	31	,045	,924	31	,031

a. Lilliefors Significance Correction

Algemeen sociaal vertrouwen

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Algemeen vertrouwen buurtgenoten	,198	31	,003	,910	31	,013
Pittelo Midden	Algemeen vertrouwen buurtgenoten	,210	31	,001	,899	31	,007

a. Lilliefors Significance Correction

Vertrouwen in de praktijk

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Vertrouwen (praktijk)	,445	31	,000	,610	31	,000
Pittelo Midden	Vertrouwen (praktijk)	,283	31	,000	,779	31	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Sociale netwerken

Tests of Normality

Buurt		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kloosterhout	Sociale netwerken (3var)	,341	31	,000	,749	31	,000
Pittelo Midden	Sociale netwerken (3var)	,266	31	,000	,784	31	,000

a. Lilliefors Significance Correction

4. Codeschema

Sociale Netwerken	Elkaar helpen
	Sterk sociaal contact
	Vluchtig sociaal contact
	Afwezigheid contact
	Behoefte aan contact
Plaatsverbondenheid	Uiterlijk buurt/Omgeving
	Verbonden met mensen
	Voorzieningen
Afwezigheid conflicten	Overlast
	Criminaliteit
	Ruzie
	Rust
	Veiligheid
	Verval buurt
Participatie	Buurtactiviteiten
	Meedoen activiteiten
	Dingen organiseren
	Niet meedoen aan activiteiten
Algemeen sociaal vertrouwen	Veiligheid
	Vertrouwd/vertrouwen
	Identificatie met buurtgenoten

5. De transcripten

Interview 1

I: Interviewer

R1: respondent 1, man, 35

R2: respondent 2, vrouw, 34

Buurt: Kloosterhout

I: Nou, zal ik gewoon maar meteen beginnen dan?

R2: ja hoor

R1: ja

I: oke

I: Nou, u woont in Kloosterhout, kunt u mij vertellen waar u als eerste aan denkt als u u buurt zou moet omschrijven?

R1: Onze buurt zou ik omschrijven als een, nette buurt, rustige buurt, iedereen is best wel op zichzelf, ja, veilige buurt vind ik, vind de omgeving volgens mij ook, denk dat ik dan wel heel wat genoemd heb.

I: oke, ik wilde inderdaad, de volgende vraag was hoe veilig u zich voelt in uw buurt, maar dat geeft u dus al aan: heel veilig.

R1: ja

I: waar komt dit gevoel vandaan? Waar is dat op gebaseerd?

R1: Ja, weinig ehh.. je hoort trouwens wel veel over inbraken in de wijk Kloosterveen, maar ik heb het in de buurt, ja nog niks van meegemaakt. Het is, het voelt veilig er gebeuren weinig gekke dingen.

R2: Ja, en iedereen denkt ook wel om elkaar. Als er echt wat is zegmaar, de burens om je heen die ken je allemaal wel en die houden wel een oogje in het zijl. Als er echt wat zou zijn dan nouja, dan zie je dan laten ze dat wel weten of eh...

I: Ja, precies

R1: ja, dat is het ook wel, zeker in dit stukje zegmaar is het wel zo dat iedereen weet, zeg onze buurvrouw die weet waar wij zijn.

I: Ja

R1: en die houdt ook de boel wel een beetje in de gaten. Die is natuurlijk veel thuis

I: ja

R2: ja, er is geen hangjeugd op straat of nee..

R1: D'r is wel eens in het nieuws dat Kloosterveen dat er inbraken zijn, maar, ja, daar hebben wij nog nooit wat van gemerkt.

I: Oke, en eh, hoe zou u de band met uw burens omschrijven?

R1: De band met de burens is, goed. Ja, wij hebben hele leuke burens aan eh, als je voor ons huis staat aan de linkerkant

I: hmhm

R1: Dus eh, dat zijn wat oudere mensen, van ik denk ergens in de 70. Ja daar hebben we best goed contact mee. Goed, we wonen hier nog maar een jaar, dus dat is natuurlijk wat lastig te zeggen, maar de band die we hebben zegmaar met de omliggende burens die is gewoon best wel goed.

I: ja, heeft u ook voorbeelden waar dat uit naar voren zou kunnen komen? Doen jullie misschien af en toe iets samen, of?

R1: Ja, we hebben wel, of onze buurmeisjes hier tegenover die zijn onze oppasmeisjes, die zijn 15/16 jaar geloof ik zo even uit m'n hoofd, dus die passen hier

nouja in principe regelmatig op, wanneer wij weg willen, dus dat gaat goed. Ze hebben ons dit jaar recentelijk nog gevraagd voor een volleybaltoernooi

I: oke

R1: En, ja, de, de, zo is de

R2: Nouja en toen vorig jaar toen zat jij met eh, toen had jij je rib gebroken en toen had de buurman die had dat door dat jij, we waren toen met onze tuin bezig, toen moest een boom eruit

R1: Oja

R2: Nou kwam die gelijk helpen met een kruiwagen met materiaal om samen die boom eruit te halen.

R1: precies

R2: Nou als we ergens mij bezig zijn met de tuin, opnieuw aangelegd dan komt ie ook even kijken, dus, ja, iedereen groet mekaar, toen we op vakantie waren toen hebben ze voor de kat gezorgd en de post gedaan, dus eh, en dat gaat over en weer eigenlijk.

R1: ja, de buurvrouw zet de container een keer bij de straat als we er niet zijn

R2: Ja

R1: weet je, dat gebeurt allemaal wel

I: oke, dus iedereen denkt wel een beetje om elkaar eigenlijk?

R2: Ja

R1: Ja

I: Oke, Nou en eh, als u zou moeten zeggen wat voor contact u heeft met uw buurtgenoten? Zou dat dan hetzelfde zijn of zou dat dan?

R1: iets verder op bedoel je?

I: Ja, gewoon als je meer naar het algem, meer naar het grotere beeld kijkt

R2: Ja, dit stuk is zegmaar, echt wat tegenover je woont en misschien daar nog naast, dat weet je nog wat daar woont en dan wordt het al wel lastiger zegmaar. Die zie je minder, maar als we elkaar zien is het wel de hand omhoog, maar ik zou niet weten hoe ze heten of eh of wie het zijn. En er was ons wel beloofd dat er nog een buurtbarbecue elk jaar zouden hebben, maar die heeft nog niet plaatsgevonden, dus dan krijg je dat misschien ook wel sneller. Maar iedereen, we hebben wel een lijst met namen gelijk gekregen ook nog toen we hier kwamen wonen, werd iedereen, ja alle namen erop, emailadressen en dus dat is wel eh, ja is wel bekend, de hele Lange Hout zegmaar.

R1: Ja, we kennen ook wel wat mensen verderop nog.

R2: Ja, maar dat is meer van school

R1: ja

R2: dat je vriendjes en vriendinnetjes van school .

R1: ja en we wonen hier natuurlijk, wat ik al zei, ruim een jaar dus dat is natuurlijk vrij nieuw

I: Ja, ja kan nog allemaal groeien inderdaad, maar opzich vind ik het al wel klinken alsof jullie goed ingeburgerd zijn

R1/2: Jaa, jewel hoor/ absoluut

R1: Tis een hele fijne plek

R2: Ja, en weetje, we hebben kinderen dus die spelen ook snel op straat en in het begin was dat natuurlijk ook best wel eh nou interessant dat er een nieuw gezin komt wonen met 2 kinderen

I: ja, ja

R2: dus er zijn hier in de straat zijn nog 2 kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd, dat is eigenlijk het enige. Nou en er zit een speeltuintje hier voor het huis, dus dan zoeken kinderen elkaar ook wel op, nou en als je kinderen een beetje kent, praat je ook af en toe wel met de ouders die dan langskomen dus

I: ja

R1: ja, zo hebben we eigenlijk ook ons, onze buren verderop weer ontmoet zegmaar en die kwamen we denk na de vakantie, zomervakantie hebben we nog even mee gesprek en ja dan heb je het over 'wat doe je voor sport' en toevallig zei de buurvrouw dat ze wel eens tenniste en gaf ze eigenlijk aan 'hee joh misschien kunnen we een keer samen of kom een keer met mij mee naar de club, tennisclub en dat gaat eigenlijk wel gemakkelijk.

I: ja

R1: tis nog niet gebeurd, maar eh, het is ook winter (haha)

I: het kan nog, jaa, precies. Nou eh, even kijken naar m'n volgende vraag eh ja, u zei al dat er misschien een buurt barbecue nog zou komen, hebben jullie verder nog iets van buurtactiviteiten of buurtclubs?

R2: nee

R1: Alleen straatvolleybal heb je meegedaan

R2: ja, klopt

R1: dat wisten we niet, maar daar kwamen onze buren mee aanzetten of een van ons wel mee wilde doen.

R2: ja dat was stratenvolleybal

I: oja

R2: ja, dus eh

R1: dat hoort er ook bij toch?

I: Ja, ja

R2: jaa, klopt, ja dat was inderdaad met met onze overburen en nog, en ik dus, en nog wat mensen. Ja

R1: Verder nog niet

I: maar inderdaad jullie wonen hier nog een maar een jaar dus misschien

R1: Dat is vrij kort ja

R2: Ja anderhalf alweer

R1: Ja, nouja, ja

R2: Juli, 2016

R1: ja

R2: hier komen wonen

I: ehm, nou u verteld ook fijn al heel veel uit zichzelf, dus heel veel van mijn vragen zijn ook al wel een beetje beantwoord, ehm, nouja u zou dus wel kunnen terugvallen op uw buren of misschien buurtgenoten of in ieder geval buren als er iets gebeurd?

R2: jaa, zeker weten, ja

R1: ja

R2: Of iets lenen, ik heb wel eens gehad, dan was er iets op, dan had ik hier allemaal kinderen thuis, nou dan loop ik even naar de overburen en dan haal ik dat op en dan gaat ook, nou dat is wel grappig dan had ik dat een keertje gedaan en toen kwam ze ook weer terug koffiezakjes vragen of of iets dergelijks, dus eh ja

R1: Ja, het is is wisselende contacten inderdaad, met de ene heb je ook een klik als persoon en de andere zijn gewoon maar buren.

I: ja precies

R1: Mensen hiernaast bijvoorbeeld hebben we wat minder contact mee maaruh, ja

R2: Ja, wel groeten en dat is het

R1: en dat is ook prima

R2: en als we in de tuin bezig zijn en de buurman is in de tuin bezig dan maken we en praatje.

I: Ja

R2: ja, is prima, ja, maar we lopen niet de we lopen met niemand echt de deur plat.

I: nee, het is natuurlijk ook net wat je van je burens verwacht

R2: jaa, nou ik vind het wel prima

R1: jaa, denk dat het wel beetje typerend misschien is voor de hele wijk iedereen toch wel aardig op zichzelf is

I: oke

R1: ja, zitten wel echt eh

R2: heel veel werk iedereen is wel echt een buurt eh waar heel veel tweeverdieners zijn, dus dan ben je ook niet veel thuis overdag en dan vind je het ook wel weer prima als je dan op jezelf bent aan het eind van de dag

I: Ja, ik heb dat inderdaad bij het enquetes afnemen wel meer gehoord, dat iedereen wel redelijk op zichzelf is, maar ik heb al een beetje m'n enquetes zitten analyseren alleen ik vond dus wel dat er best wel nouja hoge cijfers ook werden gegeven voor verbondenheid met burens en dat soort dingen dus nouja dat is blijkbaar wel goed ook al is iedereen een beetje op zichzelf

R2: ja, weetje, je woont in Assen en en het is een stad, maar eigenlijk is Kloosterveen gewoon net een dorp

I: ja

R2: er is eigenlijk gewoon een wijk in een stad, maar ja, verder qua contacten enzo is het best dorps

R1: Ik bedoel je hebt ook contacten een beetje in de wijk, je hebt verder niet zo veel directe.. ja je hebt de voordelen van de stad Assen zegmaar

R2: ja, je hebt een supermarkt en je hebt een klein winkelcentrumpje, parkeergarage dat dat heb je allemaal dus eh ja

I: ideaal

R2: ja

I: Heeft u, het is misschien beetje een gevoelige vraag, maar heeft u het gevoel dat u in dezelfde sociale klasse zit als uw burens? En denkt u dat dat van invloed is ook op jullie relatie met buurtgenoten?

R2: ja, ik denk dat dat wel hetzelfde is, we, inderdaad wat ik net al aangaf, allemaal tweeverdieners, heel veel, de burens werken, nou die mensen daar zo die zijn wat ouder die zijn al gepensioneerd en onze overbuurvrouw is ook al gepensioneerd, maar weer, die burens met die kinderen zegmaar, zijn ook allemaal tweeverdieners, dus het is heel wisselend er wonen hier wat gezinnen, maar ook wat gepensioneerden.

R1: maar dat werkt wel mee want de de dat praat makkelijker eh ja zijn niet de eh hoe noem je dat hele verschillende soorten mensen in de straat

R2: nee het is niet dat je hier met mensen, veel werkloosheid zit of eh nou, beneden modaal verdieners of eh

I: ook weinig raciale verschillen volgens mij

R2: hier sowieso in dit stukje niet, kijk Kloosterveen is ook wel verschillend, maar denk Kloosterhout denk dat dit echt wel eh nouja een van de goede buurten is zegmaar ook eh allemaal koophuizen en ja, dat maakt ook wel uit he als je nou huurhuizen

R1: zo lijkt het wel

R2: ja, dat is zo, ja.. ja

I: ja, dus voor jullie gevoel maakt het wel uit voor het contact?

R1: jaa, joaah

I: dat het makkelijker maakt?

R2: jaa, ja, dat denk ik wel, ja

R1: denk het ook

R2: ja

I: ja kan me ook wel voorstellen

R1: niet dat je met iemand die eh die geen tweeverdiener is geen praatje maakt en goed wij komen hiervoor uit een klein dorp en daar waren de verschillen misschien ietsjes groter ook niet echt extreem veel groter, maar de wijk waar we daarvoor vandaan kwamen zegmaar daar zat wel echt wat meer verschillende type mensen in zegmaar eh nouja eigenlijk van A tot Z alles wel bij elkaar in de straat.

I: Ja

R2: Nou ook wat lagere, ik denk dat lagere prijsklasse, in bepaalde gevallen gewoon wel uitmaakt

R1: ja, wel voor wie je sociale contacten hebt

R2: hier zijn alle huizen gewoon ehm wel eh nouja rond de 3 ton zegmaar dus dat is wel anders dan dat je een huis van 100, ons eerste huis kostte inderdaad 140000 euro dus dat is anders dan, dan verdien je meestal, nou ligt natuurlijk aan hoeveel geld je ervoor over hebt, maar dan verdien je ook wat minder of je werkt minder of eh

I: ja

R2: of je bent alleen

I: ja

R2: ja, dus eh ja,

I: En eh wat vind u belangrijk in een buurt? –Even kijken hoor of ie nog aan het opnemen is-

R1: Jaha, wat ik belangrijk in een buurt vind.. Ja doet ie het wel?

I: ja

R1: ah. Voorzieningen, vind ik wel heel belangrijk en dat is eigenlijk alleen maar de basis voorzieningen, supermarkt, toevallig hebben we hier ook een huisarts sinds kort. Apotheek zit er, ja d'r zitten wat wat winkels als een Hema een een intertoys dus opzich vind ik dat wel heel heel belangrijk

R2: Nou, de rust vinden we belangrijk, we wonen niet aan een doorgaande weg, dus het is hier vrij rustig.

R1: busvervoer,

R2: hebben wij niet nodig

R1: maar die zit er wel, is opzich ook wel eh, maar niet dat die extreem belangrijk vinden, maar het is het zit er wel

R2: Nou in deze straat het zicht is heel ruim opgezet. We hebben gewoon inderdaad die groenstroken voor het huis. De kinderen, het is kindvriendelijk dat hebben we ook wel naar gekeken. Hoe is het moest een kindvriendelijke buurt zijn

R1: Strook gras hiervoor

I: ja, beetje groen

R1: ja de kids

R2: ja, je zit niet heel dicht, nee als je straks nou straks ga je naar de *Straatnaam*, daar dat eh, ik weet natuurlijk niet welk huis, maar daar heb je een stukje daar zitten de huizen wat dichter tegenover elkaar en wij vinden het gewoon wel lekker dat je gewoon wat ruimte hebt

I: ja

R2: gewoon ja eh

R1: bos vlakbij, voorzieningen dat is hier ook eigenlijk om de hoek, je loopt hier het straatje uit en je zit in een bos

R2: natuur, ja er zijn eigenlijk heel veel dingen he

R1: ja hoort erbij toch?

I: ja

R1: volgens mij zijn dat wel verder de belangrijkste dingen

R2: ja

R1: ja

I: ja, dus eigenlijk wat dat betreft zijn eh is het uiterlijk van de buurt en nouja het gevoel bij de buurt belangrijker dan eh wat voor mensen er wonen. Dat weet je van te voren natuurlijk ook misschien niet zo goed?

R2: nee

R1: dat is een gokje

R2: Ja, dat zou je overdag erlangs moeten gaan rijden

R1: maar dan alsnog spreek je die mensen natuurlijk niet echt

R2: nee

I: nee

R1: maar het is eh we hebben gewoon geluk gehad, ja, ik bedoel je weet nooit waar je terecht komt. Voor hetzelfde geld kom je in een buurt waar niemand elkaar aankijkt

I: ja

R2: ja, of heel veel overlast is

R1: dat is hier niet

R2: Kijk we hebben jonge, nu niet meer zulke jongen kinderen, maar toen we nog echt toen ze nog echt jong waren dan wil je ook wel een beetje dat je kinderen nou op tijd kunnen slapen en dat soort dingen, dat je niet

I: ja

R2: heel veel geschreeuw hebt op straat of eh dat mensen echt op straat leven nog 's avonds laat. Dat is wel lekker nouja dat gewoon nog even lekker op bed kan doen en dat ze ook nog gewoon geen last van lawaai hebben

R1: ja, maar ehm scholen, zit hier ook in de buurt

R2: eigenlijk is voorzieningen en en en

R1: alle voorzieningen

R2: en de buurt

R1: in principe de voorzieningen die wij eh interessant vinden zegmaar.. die zijn hier: school, winkels, bos, nouja groen

I: ja

R1: ja

I: ja dus u voelt zich eigenlijk verbonden met met de buurt de plaats in ieder geval en de mensen ook maar dat is er meer bijgekomen als kleine bijkomstigheid

R2: ja

R1: ja, maar dat wisten we totaal niet

I: nee

R2: nee maar het is wel fijn, waar we het net ook over hadden, dat je ergens op terug kunt vallen dat je het wel goed eh goed nou, dat je gewoon lekker voelt en nouja als er wat is dat je gewoon bij elkaar terecht kan, dus dat is wel fijn.

I: ja, precies, even kijken, nou zou u uw buurt aanraden aan woningzoekenden?

R1: ja, zou ik wel doen ligt er een beetje aan aan wie het is natuurlijk maareh goed zeker als we vrienden zouden hebben die naar Assen zouden willen dan roepen wij al vaak al of tenminste als ze het idee hebben om te verhuizen dan zeggen we voor de grap wel eens van eh 'jo kom maar naar Kloosterveen

I: ja hmhm

R1: maaruh ja ik vind omdat ik het zelf zo prettig wonen vindt zeg je dat wel. Ja, dus ik zou dat wel adviseren aan anderen

I: ja

R1: ja, eigenlijk niks aan toe te voegen denk ik

R2: nee weet je kijk wat het is we wonen hier inderdaad nu anderhalf jaar en je moet. Dat heeft gewoon tijd nodig voordat je je ergens thuis voelt, maar dat was eigenlijk al heel snel. Wij voelden ons hier al heel snel thuis. Dus en je maakt natuurlijk ook je

huis weer tot je thuis, maaruh ja alles bij elkaar nouja geen moment spijt van gehad dat we hier zijn gaan wonen

R1: Een ander kan het niks vinden he, maar eh dat is eh

I: ja, ja dat verschilt natuurlijk inderdaad, ehm nou eigenlijk was dat alweer de laatste vraag

R2: nou, mooi

I: Heeft u nog zelf nog vragen of opmerkingen over uw buurt of uw gevoelens ten opzichte van uw buurt, iets wat u wilt vertellen?

R1: hmm

R2: Nou, Kloosterveen is gewoon een mooie buurt, wie je ook maar vraagt, als je tegen iemand zegt, bijvoorbeeld tegen collega's 'waar woon je?' nou eh ik woon in Assen oh Kloosterveen. Iedereen kent gewoon Kloosterveen, is gewoon een nette, nette wijk dus dat is gewoon eh ik denk volgens mij is er gewoon een heel positief beeld en ik denk dat dit stuk Kloosterhout, dat dat gewoon eh ja, sowieso heel mooi opgezet is, en heel ruim en eh ja dat is wel eh

R1: ja, wat jij zegt, m'n zusje was hier toevallig laatst en die heeft twee keer gezegd en die komt zelf uit Hardeberg en die reed twee keer met de man en kids even door de wijk zegmaar en die kwam opgeven moment bij de kern terecht waar de supermarkt zit, eigenlijk de winkels en die vonden dat toch wel mooi opgezet. Dat je eigenlijk in de kern van de wijk alle voorzieningen hebt met school, winkels en alles wat eromheen zit is huizen, dus dat is wel prettig

I: ja

R1: dat vonden zij ook mooi, eigenlijk geeft iedereen dat wel aan

I: Ja, kan ik me wel voorstellen inderdaad, toen ik hier kwam dacht ik ook wel 'oh dat ziet er nooit uit' ja

R1/2: Jaa, ja

R2: ja, het straalt gewoon wel nouja niet luxe maar het is gewoon het is gewoon een mooie buurt. Gewoon netjes. En ik denk dat dat ook wel te danken is aan de gemeente Assen en ik lees af en toe ook wel eens op facebook over het maaibeleid en daar zijn ze in bepaald wijken niet zo blij mee, of die hebben daar klachten over, maar hier is het altijd netjes, in de zomer wordt het elke week of twee week wordt het gras netjes gemaaid

R1: Ze houden het goed bij ja

R2: ja, het is gewoon netjes, er wonen hier geen mensen die rommel achterlaten op straat of eh.. tuurlijk heb je dat wel een keer maar t ziet er over het algemeen gewoon heel verzorgd uit, ja

R1: We wonen er misschien nog te kort om echt eh, misschien maken we nog wel van alles mee

R2: maar dat werd ook wel eens gezegd iedereen is ook gewoon die heeft een tuin, iedereen zorgt goed voor z'n huis en ik denk dat dat ook wel te maken heeft met dat je inderdaad nouja nou tweeverdieners bent, dat je allebei gewoon een goed inkomen hebt en dat je dat ook gewoon kan zien aan de huizen, die zien er gewoon verzorgd en netjes uit en de tuinen ook. Iedereen zorgt daar gewoon wel voor. Dus het is niet dat het verloederd

I: nee precies, blijkbaar vind iedereen dat ook wel belangrijk

R2: ja, ja dus dat zoekt elkaar, dat je dan zegt wat is dan dat sociale, ik denk dat dat elkaar ook wel gewoon opzoekt ofzo

I: ja, dat geloof ik wel

R2: ja, verder niks toe te voegen

R1: nee, nee dat is het eigenlijk wel ja

I: Nou oke, dan wil ik jullie heel erg bedanken

R2: jaa

I: voor jullie tijd in ieder geval

R1: graag gedaan

I: dan ga ik hem even uitzetten

Interview 2

I: Interviewer

R3: Respondent 3, man, 53

Buurt: Kloosterhout

I: Zo. Nou, ehm, u woont in Kloosterhout, kunt u mij vertellen waar u als eerste aan denkt als u u buurt zou moeten omschrijven?

R3: Kindvriendelijk, eh, veilig, moet ik nog meer dingen noemen?

I: Als dit het eerste is, is dat prima

R3: Ja, dat is wel het eerste dingen die in me opkomen ja

I: Oke en waarom is dit kenmerkend voor uw buurt? Bijvoorbeeld waarom vindt u uw buurt kindvriendelijk?

R3: zijn veel speelveldjes, rustige straatjes, meer fietsverkeer dan autoverkeer, ja je woont gewoon in een redelijk deel van Assen

I: ja

R3: voor zover Assen onveilig is

I: ja, ja want dat zou ook m'n volgende vraag zijn. Hoe veilig u zich voelt in uw buurt. U zegt al dat u zich heel veilig voelt. Waar komt dat gevoel vandaan? Waar denkt u dat dat op gebaseerd is?

R3: Het is licht, overzichtelijk, ruim, dus eh geen donkere steegjes en straatjes

I: ja, en zou het ook iets te maken kunnen hebben met de mensen die er wonen? Dat u zoiets heeft van

R3: Ja zijn over het algemeen wel redelijk normale mensen die hier wonen. Ja

I: ja, nouja dat is natuurlijk wel een gevoel dat u wel of niet kan hebben

R3: Ja

I: maar dat gevoel heeft u dus wel?

R3: Ja, jaa

I: betrouwbaar?

R3: Jaa, waar je, als er echt wat is, ook vanop aan kan, ja

I: ja, oke want m'n volgende vraag is dan hoe u uw band zou omschrijven met uw burens?

R3: ja, ze wonen er net een paar maanden

I: allebei?

R3: Ja, toevallig wel ja,

I: oke, en ook hier tegenover?

R3: ja, nou die hier tegenover wel iets langer, maar daarnaast ook weer vrij kort

I: Oke

R3: we zijn hier 12 jaar geleden komen wonen, dus op op een gegeven moment is het gewoon gaan mensen na een jaar of 10 weer eh, zijn ze weer aan wat anders toe

I: ja, ja

R3: het laatste jaar, anderhalf jaar was er veel verhuizing, dus band niet, we hebben wel kennis gemaakt, met hun trouwens helemaal niet.

I: Oh, oke

R3: en met onze naaste burens wel, die hebben ons uitgenodigd eneh ja, een band? We zwaaien we groeten, dat is het; ja.

I: oke, en als u bijvoorbeeld iets nodig zou hebben, of wat dan ook, zou u dan naar uw burens toestappen?

R3: ja, ja.

I: oke, als er iets is

R3: ja, zeker, ja. Die burens en aan de overkant ook.

I: Ja, en dan niet zo snel naar die andere?

R3: nee die ken ik nog niet, nee ja vind het een beetje raar dat ze geen kennis kwamen maken en dan denk je wel, nou dan moet je het zelf ook maar weten.

I: ja, dan is ook wel een beetje de toon gezet zegmaar

R3: ja

I: ja

R3: misschien houden ze er ook niet van

I: want had u met uw vorige burens dan wel een een beter band dan met deze burens?

Of was dat?

R3: nee, slechter

I: slechter, oke

R3: ja, dat was een college van mij en dat had ik nooit moeten doen

I: want u had gezegd 'oh het is leuk hier, kom hier ook wonen!' ?

R3: nou we hebben samen deze kavel gekocht vanuit de werksituatie en nou de eerste 2, 3 jaar ging het wel goed en toen kregen ze kinderen en toen ging het mis en toen gingen ze allerlei bouwwerken in de tuin bouwen, hoger dan mag, zonder te vragen en nouja we zeiden weet je wel in principe we vinden het niet erg, maar doe dan wel de luikjes van dat speelding dicht die kinderen riepen en gluurden ook in de tuin en riepen van alles, dus onze privacy was ook helemaal weg

I: o ja

R3: nou daar hielden ze zich niet aan, dus af en toe toen zeiden we er wat van en van het een kwam het ander. Zijn vrouw is kapster de hele dag, mensen in en uit in de tuin ook kinderen die in de schuttingen klommen, weet ik veel wat en toen zeiden we ergens wat van

I: oke, ja

R3: ja, en opgeven moment gingen ze zich aan ons ergeren

I: ja

R3: dat we een keer met de deuren klapte, ja we wonen hier met 5, woonden hier toen met 5 kinderen en dan gebeurd er wel eens wat en eh dus ik ben blij dat die weg zijn

I: ja, oke,

R3: ja

I: ja dat kan natuurlijk

R3: ja

I: en eh met uw buurtgenoten in het algemeen heeft u daar, voelt u zich daar verbonden mee? En zo ja waarom dan?

R3: nouja, verbonden niet, maar eh ik vind het wel fijn om hier te wonen

I: oke

R3: want ik ken ze over het algemeen, behalve die nieuwe dan, ken ik ze allemaal, ook van naam

I: en dan bedoelt u in de straat, of?

R3: Ja, gewoon hier nouja helemaal tot aan de bocht om en ook die kant op, zijn hier eigenlijk allemaal tegelijk gaan bouwen destijds, mensen hier om de hoek, die woonden ook in ons vorige huis twee huizen naast ons

I: oke

R3: dus die ken ik gewoon redelijk goed.

I: oja

R3: paar mensen ken ik vanuit werksituatie, nou, dat geeft wel een vertrouwd gevoel

I: ja, dat snap ik. Ehm, even kijken hoor. En kunt u mij iets vertellen over eventuele buurtactiviteiten? Zijn die er?

R3: in het begin waren die er wel, buurtbarbecues en dat soort dingen. Dat is toch een stille dood gestorven na het vertrek van een aantal mensen die dat organiseerde en er

kwamen wat nieuwe mensen die eh die hadden ook geen initiatief en ik ben ook niet iemand die daar heel erg mee bezig is

I: nee, oke en toen die activiteiten er nog wel waren ging u dan vaak daarheen was dat gezellig?

R3: ja gingen we altijd wel heen, ja hartstikke leuk

I: kwamen er veel mensen? Druk bezocht?

R3: In het begin kwam iedereen, ja zaten we met een man of 40 daar op het veldje te barbecueën

I: oke, wat leuk

R3: en eh, ja wijntjes drinken enzo, ja en op geven moment is het ja is het de echte feestgangers zijn vertrokken zegmaar

I: ja, want deze buurt is ook, is nog best wel nieuw toch? Iets van

R3: 12 jaar

I: en toen zijn er dus heel veel mensen tegelijk komen wonen?

R3: ja, iedereen eigenlijk, ja, we hebben elkaars huizen zijn bouwen

I: ja, ja dat scheidt natuurlijk ook wel een band

R3: ja, want dan loop je hier al rond en dan ontmoet je elkaar al en eh eigenlijk vanaf het begin, ja

I: ja, precies. Jammer dat dat dan, of nouja misschien vindt u het niet jammer?

R3: oh, nee hoor, ik heb er geen behoefte aan, heb ik vorige keer ook wel verteld, ik heb eh, genoeg te doen hier in huis

I: ja, ja, nee

R3: ik hoef niet perse burens over de vloer, nee.

I: Nouja u zei ook al dat u wel het gevoel had dat als het nodig is, dat u dan kan terugvallen op uw burens. Ehm waardoor heeft u dat gevoel? Doordat u ze gewoon redelijk kent of door een gevoel van herkenning? Of?

R3: ja, maar ook door doordat dat al wel eens is voorgekomen.

I: oke

R3: maar geen noodgevallen ofzo, maar wel elkaar hulp bieden. He, als je ziek bent dat iemand even boodschappen voor je doet

I: ja (..) (hihi)

R3: dat is het konijn (*..niet verstaanbaar..*) hij denkt dat dat een konijn is en dan eh dan gaat ie daarmee aan de haal

I: grappig

R3: of hij wil even aandacht hebben, kan ook

I: ja

R3: ehm, wat was ik aan het vertellen?

I: ehm dat u wel eens, nou als er iets is wel is bij burens aanklopt of zij bij u

R3: ja we hebben, vertelde ik vorige keer ook we hebben ook mantelzorg, voor een deel verleent aan onze oude overbuurvrouw, of nouja die was niet oud maar die woonde daar vroeger

I: ja

R3: die had MS en die viel regelmatig uit de rolstoel en dan waren nog sleutel van d'r huis en he als er wat was dan kon ze bellen en dan eh. Die was eh dat wij dit is een van de weinige huizen waar iemand thuis is ook

I: oke

R3: dus als er wat is dan komen ze eerder dan bij ons

I: ja

R3: Maar verder is het eigenlijk weinig aan de hand geweest ook dat we elkaar echt nodig hadden

I: ja, nee dan zou u misschien in sommige situaties ook eerder familie of vrienden bellen?

R3: ja, nou ligt eraan waarvoor. Op de katten passen op vakantie dat doen de Italiaanse mensjes daar een paar huizen verderop, die kennen we ook vanaf het begin en die vinden dat leuk om te doen

I: ja

R3: en eh maargoed als m'n dochter het wilt doen, doet zij het, ja het is maar net hoe het uitkomt

I: ja, snap ik

R3: maar ja, dat soort contacten zijn er wel hier. Ja

I: oke, nouja hier had ik dan nog de vraag of u wel eens iets doet voor uw burens of buurtgenoten

R3: Nee!

I: haha

R3: haha, nou behalve dan.

I: ja precies, ik wilde net zeggen

R3: Maar op dit moment niet, nee

I: nee

R3: nee

I: maar mocht het nodig zijn en zij doen een beroep op u

R3: ja hoor ja

I: dan is de band goed genoeg dat u zegt van oke dat wil ik wel doen

R3: ja, ja, voor iedereen. Ben altijd bereid om te helpen

I: ja, anders zou u ook dit interview niet hebben gedaan, toch?

R3: nee, nee, ja, dat geeft wel aan hoe ik ben, ja

I: ja, en ehm, heeft u het gevoel dat u in dezelfde sociale klasse zit als uw burens en buurtgenoten? En heeft u het gevoel dat dat ook een eh van invloed is op nouja de soort band of relatie die u hier heeft?

R3: ja, hoe noem je dat? Sociale klasse?

I: ja, zegmaar, ja sociale, sociale klasse

R3: nou wij hebben weinig, sowieso eh, ik heb 5 extreem hoogbegaafde kinderen dus die hebben sowieso heel weinig contacten en wij hebben daardoor ook al snel dat we uitgekeken zijn op mensen omdat je niet veel mee kan qua gesprek

I: qua diepgang?

R3: ja, qua diepgang dus dat, ik kies liever m'n mensen waar ik mee omga zelf uit en het zou eens kunnen zijn dat er toevallig eentje in de buurt woont, maar niet eh. Zijn er niet.

I: nee, oke

R3: waar ik een avondje gezellig mee door kan praten, geen gedeelde interesses,

I: nee, nee, snap ik,

R3: maar we hebben wel dezelfde sociale klassen

I: Ja precies

R3: dat je ongeveer hetzelfde inkomen hebt, hetzelfde .. (..)

I: ja, beetje zelfde normen en waarden waarschijnlijk wel een beetje?

R3: ja, jaa, ik denk het wel, ja, ja

I: en en zou dat dan, denkt u dat dat bevorderlijk is voor nou sociale cohesie? Of... denkt u dat dat niks uitmaakt?

R3: nee, ik denk dat het niks uitmaakt, ik vind het altijd, weetje, het gebeurt omdat hetzelfde type huis vaak in dezelfde wijk staat

I: ja

R3: en ik denk niet dat dat goed is, zeker nou, hier in Assen heb je er niet zo heel veel last van, maar in de grote steden, houdt het ook de integratie tegen, denk ik. Dat mensen niet gewoon lekker door elkaar heen wonen en daardoor elkaar beter leren kennen, respecteren en ja

I: ja, hoewel het misschien ook weer de andere kant zou kunnen opgaan. Dat iedereen dan denkt van 'oh die ander die is dan vreemd, dus we blijven heel erg in onze eigen bubbel' of denkt u niet dat dat zo is?

R3: Ik denk juist dat dat niet zo is, ja, ja dat sommige wijken met andere wijken geen contact hebben

I: ja precies ja, dan is het inderdaad meer wijken en wijken en anders is het misschien binnen de wijk

R3: Binnen een wijk. Maar je ziet hier wel een hele gemêleerde wijk hoor, je hebt natuurlijk, er is een deel met vrijstaande huizen en twee onder een kap en nou je hebt ook rijtjes huizen stukken, je hebt begeleid wonen zit er ook overal tussendoor het is

I: maar niet in deze buurt toch?

R3: nou, wel redelijk vlakbij. Wel aan de andere kant van de weg, ja maar niet echt in Kloosterhout

I: ja

R3: maar wel vlakbij

I: Kloosterveen dan? Of

R3: nou, Kloosterveen dat zijn meerdere plekken waar begeleid wonen is en eh ik vind dat hartstikke leuk en eh ja..

I: zou van u eigenlijk wel meer mogen, dat gemêleerde?

R3: ja, jaa, ik kan je vertellen, ik heb in uh in *Buurt* gewoond in Groningen, dat ken je wel misschien?

I: ja, ja

R3: Toen ik studeerde en toen onze jongste dochter geboren werd woonde we daar ook nog en ik eh ik had het daar hartstikke naar m'n zin, je komt er van alles tegen en ik vind dat veel leuker dan al die tweeverdieners die maar de hele dag weg zijn en eh

I: ja

R3: ja

I: maar waarom bent u dan hier gaan wonen? Omdat het groter is ofzo of?

R3: ja, is eigenlijk in een fractie van een minuut een beslissing geweest. We woonden in de *Straat* hier in Kloosterveen, dat was gewoon een tussenwoning en ik werk op het stadhuis hier in Assen en er was opgeven moment een drukte in de hal beneden, dus ik ging kijken met een collega 'wat is er aan de hand? Ja er is kavel uitgifte' Kavel uitgifte? Wat moet ik daarmee? Zei kom gaan we even kijken beneden. Nou toen zag ik die prijzen en ik denk oh ik kan het voor 50 000 euro heb je gewoon een lapje grond, kan je zelf bouwen wat je wil, daar had ik nog nooit bij stil gestaan

I: ja ja, nee

R3: en eh toen zijn we daar gaan zitten een dag en een nacht, oh eerst even naar huis gebeld, 'is het goed als ik ga zitten voor een kavel?' Ja, was goed, klaar, dan is het ook binnen 5 minuten weetje dat je dat circuit ingaat en dan kom je vanzelf hier. En het leuke is, je kan iets bouwen wat je zelf hebt bedacht

I: ja

R3: he, het is geen project. Dus dat is ook de reden dat we hier dan terecht zijn gekomen

I: ja

R3: maar ik vond eigenlijk het oude buurtje ook wel weer gezelliger

I: Bij de *Straat* of bij *Buurt*?

R3: ja, de *Straat*, ja, ja, *Buurt* ook

I: oke

R: *Straat* ook daar kwamen we daar begonnen we met elkaar, allemaal tegelijk, dat was projectbouw en heel veel mensen ken ik nog steeds goed. Maar dat je mekaar helpt effen met de kruiwagens meerijen als er een tuin gedaan moet worden, veel meer solidariteit zegmaar en mekaar helpen dan in dit soort buurten hoor

I: ja?

R3: ja, ja dat kan ik je garanderen,

I: ja

R3: ja, echt wel

I: ja, nee dat kan inderdaad. Dat is inderdaad ook wel weer grappig van om dan te zien. Ik had hiervoor ook een ander interview en die mensen die eh wonen wel een best wel stukje verderop maar eh nouja die waren wel heel erg eh nouja die zeiden van 'ja, we vinden, we hebben heel veel contacten en' dus het verschilt ook nog wel heel erg in een buurt

R3: Dat was hier in Kloosterhout ook nog?

I: ja, dat was aan de *Straat*

R3: oja, ja, dat kan en

I: het verschilt natuurlijk ook wel per persoon en per straat

R3: ja, ja en ook de behoeftes van de mensen zelf

I: ja, ja natuurlijk. En wat vindt u belangrijk in een buurt?

(...)

I: dat kan ook uiterlijke dingen zijn

R3: neh, dat interesseert me eigenlijk niet

I: maar heeft u verder, dus eh, de reden dat u hier bent gaan wonen is dat u zelf het huis kon maken?

R3: ja, ja

I: niet perse dat u dacht van 'oh dit is weet ik veel

R3: nee

I: leuk voor de kinderen of ehm wat weidser?

R3: Nou op tekeningen zag je wel de speelveldjes he, vlakbij en daar een groot veld natuurlijk in het midden en hier nog een dingetje, dus dat heeft wel meegespeeld, dat de tuin op het zuiden lag heeft meegespeeld, maar verder eh de buurt zelf maakt me niet zoveel uit.

I: nee, terwijl u wel zegt dat dat u bijvoorbeeld zo'n wijk als *Buurt* waar dan meer solidariteit heerst en waar je elkaar vaker spreekt dat vindt u eigenlijk wel leuk

R3: vind ik eigenlijk gezelliger, als er mooie huizen zouden staan, grote huizen

I: dan zou u teruggaan?

R3: ja, natuurlijk met 5 kinderen moet je wel eh een aantal slaapkamers hebben

I: ja zeker, nee dat eh dat zie je daar misschien minder

R3: nou was de tweeling er nog niet toen we verhuisde van de *Straat* hiernaartoe, dus eigenlijk was er geen noodzaak om groter te gaan wonen. Maar echt gewoon dat gevoel van 'jeetje je kan gewoon iets, zomaar iets bouwen wat je zelf kan bedenken' en dat eh dat

I: ja

R3: dat is eigenlijk de reden om hier te gaan wonen

I: ja dat is ook wel bijzonder natuurlijk

R3: ja, en dan is het maar afwachten in wat voor buurt je terecht komt, ja dat wisten we niet

I: want vind u dat dan tegen gevallen? Of zou u dat niet zeggen?

R3: de buurt?

I: ja? Had u er meer van verwacht?

R3: als ik geen kinderen had zou ik hier niet gaan wonen, nee
I: dan zou u verhuizen?
R3: ja, ja, dan zou ik naar de binnenstad van Groningen gaan
I: ja, is ook heel leuk
R3: Ja! Heel erg leuk! (haha)
I: ja, ik woon in de binnenstad, dus, ja (haha) dat is wel levendig
R3: ja, ik heb er ook 13 jaar gewoond en dat is erg leuk
I: oke
R3: en Assen is eigenlijk gewoon eh, ja voor mij is het te saai
I: ja, ja, oke een dorp?
R3: Een dorp inderdaad
I: Ja, dat zeiden de vorige mensen ook al
R3: ja
I: ja, het is wel dorpig
R3: en deze wijk is gewoon een soort slaapwijk, er gebeurt heel weinig
I: nee
R3: in positieve en in negatieve zin, dus het is gewoon saai
I: ja, precies dat kan twee kanten op
R3: maar als je opgroeiende kinderen hebt, is dat wel heel fijn dat je wel gewoon door de straat. Ze kunnen hier wel gewoon fietsen leren zonder dat ze aangereiden worden. He dus dat soort dingen spelen dan wel mee, ja, maargoed.
I: weinig hangjeugd waarschijnlijk?
R3: nee, helemaal niet
I: oke, en nouja dit heeft u ook wel een beetje al gezegd, maar vindt u een band met uw burens of buurgenoten echt belangrijk?
R3: nee
I: en waarom dan niet?
R3: Nou, we hebben het druk genoeg met onszelf, hebben we ook helemaal geen tijd voor en ook geen zin in nouja tenzij er toevallig iemand. We hebben het wel geprobeerd he, in het begin toen we hier woonden. Gingen we bij mensen op bezoek en dat doe je dan 2/3 keer en opgeven moment ben je gewoon uitgepraat en dan en dan ja, heb ik zoiets dat is zonde van mijn tijd
I: ja
R3: en dan bloedt dat ook vanzelf wel weer dood en eh nouja ik ben niet zo'n sociaal, ik hou er wel van om, zoals in Groningen dan lekker op een terrasje te zitten, onder de mensen, dat vin'k leuk, maar in m'n eigen buurt hoef ik niet mensen over de vloer
I: oke. Maar zou u uw buurt ook aanraden aan andere woningzoekende?
R3: jahoor, ja
I: dat wel?
R3: Als ze met opgroeiende kinderen, dan wel ja, ja
I: maar als het bijvoorbeeld een stel is van eh rond de, oh god nu moet ik even wat bedenken, nou goed gewoon een stel met z'n tweeën zonder kinderen, zou u het dan ook aanraden? Of is het echt puur voor met de kinderen?
R3: nee, dan zou ik hier niet gaan wonen, ja echt met kinderen. Met kinderen is het erg leuk hier, voor de kinderen dan met name. De scholen zijn allemaal dichtbij en het is allemaal veilig en je kan hier in Kloosterveest, ja in de eerste 9 jaar hadden we nog geen winkelcentrum, maar sinds dat winkelcentrum er is zijn er allemaal activiteiten voor kinderen. Kunnen daar badmintonnen, dansen, musical dus dat is eh
I: oke
R3: en daar kunnen ze allemaal zelf heen

I: ja

R3: dus met kinderen gewoon hartstikke handig om hier te wonen, ja

I: ja

R3: en dan zou ik liever hier gaan wonen dan in Marsdijk of in Pittelo of eh een andere wijk in Assen

I: ja, ja, oke

R3: dus ik zou het wel aanbevelen ja

I: oke, nou dat was het eigenlijk al wel een beetje. Heeft u ook nog vragen of opmerkingen? Dingen die u graag kwijt wil, nog over uw wijk?

R3: nee, wat ik raar vind is dat we hier een soort van op zo'n buurtpreventie systeem hebben. Heb ik ook niet aan meegedaan hoor

I: buurtpreventie? Zo'n whatsapp groep?

R3: jaa, zo'n whatsappgroep en eh, want ik heb me nog nooit 1 seconden onveilig gevoeld. We hebben altijd de achterdeur open en er is nog nooit wat gebeurd

I: nee

R3: en wat moet je daar nou mee?

I: ja, want wat is dat dan? Gewoon een whatsapp groep met iedereen uit de buurt?

R3: ja, als je dan ergens ziet dat er ergens misschien een inbreker loopt ofzo dat je dan iedereen gaat appen 'pas op er loopt een inbreker' of een kinderlokker of ik weet niet ik weet niet wat er allemaal, maar volgens mij is het daar voor en dat vind ik een beetje onzin als je in zo'n buurt een beetje..

I: ja volgens mij is het wel in, want ik zag laatst ook al ergens anders een sticker op de muur

R3: ja, bordjes hangen, ja

I: ja, van wij hebben een wijkpreventieapp

R3: ja, ja en in sommige buurten zal dat ook echt wel nodig zijn of helpen of preventief ook, maar daar hou ik niet zo van dat vind ik jammer, daar doe ik ook niet aan mee.

I: Nee, nouja, als u ook echt het gevoel heeft dat dat echt niet nodig is ja

R3: nee

I: waarom zou je dan doen inderdaad

R3: ja, maar verder heb ik niks. We wonen hier met plezier en ik denk ook niet dat we hier weggaan

I: nee, want voelt u zich wel verbonden met, nouja niet perse heel erg met de mensen maar wel met de omgeving,

R3: met de plek wel ja

I: de plek wel. Ondanks dat u het een beetje saai vindt?

R3: ja, ja. Je kan hier lekker wandelen, je kan zo even in de natuur even lekker stukje fietsen naar de stad zo tien minuten kwartiertje. Ja, Assen is gewoon saai, als je wilt leven moet je hier niet zijn. Als je kinderen groot wilt brengen en op een redelijk normale veilige manier en dat is ook de reden dat we uit Groningen zijn weggegaan. He heb je straks een paar meiden van 13/14 jaar, al die studenten die daar rondlopen, vonden we niet zo'n fijn gevoel. Dus ehm, dat is eigenlijk de reden dat we naar Assen zijn gegaan, maar ik heb er wel een beetje spijt van.

I: oke

R3: (lachen)

I: ja, dat is wel jammer om te horen voor u vooral

R3: ja maar ik ja maar ik ben daar nu aan gewend, maar als het, als ik geen kinderen had gehad was ik hier nooit gaan wonen.

I: nee, oke, ja

R3: maar dan had ik ook niet de baan gehad die ik nu heb, want je doet toch heel veel keuzes maak je he, je moet wel inkomens hebben, ja, je wilt wel een beetje dicht bij huis werken,

I: ja

R3: allerlei keuzes die je zelf maakt waardoor je waardoor je in een bepaalde leefsituatie terecht komt, kies je natuurlijk zelf voor. Maar wel door de omstandigheden

I: ja, ja, zeker

R3: maarja, als je alleen bent of met z'n tweeën dan maak je heel andere keuzes

I: ja precies, ja dan heb je natuurlijk ook inderdaad niet al je kinderen te onderhouden en dan hoef je niet dichtbij iets te zitten

R3: nee dus we hebben ook wel eens over, als de kinderen de deur uit zijn over een jaar of 6/7 dan eh dan ga je plannen maken om andere dingen te doen

I: misschien weer terug naar Groningen?

R3: Ja, dat is wel een van de dingen, ja, ja. Of in Portugal gaan wonen, vind ik ook wel een leuke ja

I: oh, ja, dat is lekker weer altijd

R3: Ja, dat zit altijd nog wel in m'n hoofd ja, ja, maar wie weet kan dat een keer

I: ja, nou dat klinkt wel als een goed plan in ieder geval. Dat lijkt me ook wel wat. Maar ehm nouja als u geen verdere dingen te vertellen heeft

R3: nee, nee

I: dan wil ik u in ieder geval bedanken voor uw tijd, dan zet ik deze(..)

Interview 3

I: Interviewer

R4: Respondent 4, vrouw, 56

Buurt: Pittelo Midden

I: ja, zo, nou u woont in Pittelo Midden, kunt u mij vertellen waar u als eerst aan denkt als u uw buurt zou moeten beschrijven?

R4: Waar ik eerste een denk is dat ik woon in een buurt wat eigenlijk multicultureel is en ja als ik aan denk dat is wel even fijn dat je toch in een buurt met verschillende culturen bij elkaar horen en ja ik had wel gehoopt dat ik meer contacten, doordat ik in zo'n buurt woont, meer contacten met verschillende mensen hebben, maar aan de andere kant vind ik wel de buurt wel dat het niet zo is

I: oke, en waarom denkt u dat dat komt?

R4: nou, ik denk dat dat de de de tijd waar wij nu in leven dat heel veel mensen nu op zichzelf zijn. En ook omdat je hebt heel veel mensen die werken dus je hebt een eigen sociale leven zelf weer anders in plannen. Maar ook omdat de buurt zelf ook niet zoveel activiteit is waardoor men gezamenlijk kan komen om elkaar te leren kennen. Dus eh ja er is ook een soort drempel

I: ja, oke

R4: denk ik , ja

I: want had u dan verwacht, u zegt het is een multiculturele buurt, had u verwacht dat dat juist zou ervoor zou zorgen dat mensen ook meer elkaar zouden zien, of had u dat gehoopt?

R4: dat heb ik gehoopt

I: oke

R4: dat is m'n hoop, ja, ja

I: dus u denkt niet dat dat perse dat dat meehelpt dat je juist eerder bij elkaar nouja even wat afspreekt of denk u juist dat dat

R4: ja, je moet afspreken, maar je moet ook eerst contact komen he als je eerst in contact komt dan kan je met elkaar weer afspreken

I: ja

R4: En als er dingen in de buurt georganiseerd worden en je hebt contact met elkaar door communicatie dan heb je denk ik dat het misschien sneller gebeurd, maar nu zie je dat je he, dat je elkaar niet veel spreekt, of niet zoveel ziet

I: ja, oke

R4: ja, omdat in die buurt zelf ook niet zoveel te doen is, wat mensen bij elkaar kan brengen I: ja

R4: Dus, kijk toen ik kinderen had, toen mijn kinderen klein waren en naar school gingen, kom je op de schoolplein en had je ook weer snel contact en nu is dat ja mijn kinderen zijn volwassen de deur uit beide en ja , dan is dat contact wel beperkt en dat is ook een gemis hoor.

I: Dus u denkt eigenlijk dat doordat er ook weinig wordt georganiseerd in de buurt dat daarom er minder contacten zijn.

R4: ja en men ook daardoor mijn zelf ook de initiatief niet, zelf niet neemt omdat iedereen toch op zichzelf, dus daar moet iets gebeuren om de mensen zelf een beetje inzicht te krijgen wat is hier aan de gang. Wat zijn de verlangens van.. want ik denk ook dat er meer mensen zijn die denken ik zou dit of dat willen

I: ja, vast wel ja

R4: en die weten die weg niet of elkaar te vinden, hoe vind je mekaar?

I: ja, oke, maar dat heeft dus, dat heeft dus dat er niet zoveel. Dat mensen heel erg op zichzelf zijn, heeft dan niet echt te maken met dat het een multiculturele buurt is of wel? Volgens u?

R4: Ja, dat weet ik eigenlijk niet zeker ik weet niet als men daar ook doordat men in hun eigen cultuur hangt. Dat is nog de vraag, dat dat kan ik niet zo invullen, dat durf ik ook niet hard op te zeggen, die die laagdrempelig maakt of is dat dat men geen contact wil hebben. Nou dat denk ik niet, want ik denk dat, ik vermoed dat er best wel veel mensendie zich alleen voelen. Alleen dat heel veel mensen niet zelf naar elkaar toe treden

I: het initiatief nemen

R4: en als je ziet wel als er iets georganiseerd is en dan en ja als je ook blijvend, hoe hou je die mensen actief he?

I: ja

R4: dus dat het komt, maar ik weet niet zeker of het dat omdat die cultuur zo divers is zo verschillend is dat dat het is of dat men bang om elkaar tegemoet te treden wegens die cultuur dat weet ik niet

I: ja

R4: ik zelf heb dat niet

I: nee

R4: ik treed naar buiten toe naar iedereen, maakt mij niet uit. En ik mis dat wel want ik heb zoiets als je in het Westen ziet van het land, dat men veel meer samen, naar elkaar toe komen maarja hier in Drenthe mensen is ook heel wat niet zo ook stug he, ook niet zo vrij

I: ja

R4: en open durven naar elkaar toe te komen, ik weet niet als dat de reden is

I: nee

R4: het is heeft misschien ook niet alles te maken met cultuur, maar is hoe komn wij, zorgen wij dat wij naar elkaar toe komt

I: ja, oke, en hoe veilig voelt u zich in uw buurt en waar komt dat gevoel vandaan?

R4: nou, ik voel mij hier wel veilig, want waar ik woon, dit stukje he, dit begin van het *Straat* is gewoon eh is, ik voel me veilig omdat ik hier rustig woont, nergens last van heb. D'r gebeurd wel eens wat in de wijk hoor ik wel, maar zelf krijg ik het nooit mee, pas achteraf

I: nee

R4: maar dan lees ik iets en dan denk ik ja maar daar keek ik niet zoveel op aan trekken want ik voel mij wel veilig,

I: ja, ja oke

R4: ik heb wel een veilig gevoel hier, ik hoef hier niet weg

I: en dat veilige gevoel, kunt u bedenken waar dat mee te maken heeft, los van dat u zelf niet echt vervelende dingen mee heeft gemaakt. Maar bijvoorbeeld dat u zoiets heeft van mensen die die spreken elkaar er op aan als er iets gebeurd, of misschien dat soort dingen? Dat er veel wordt opgelet? Of?

R4: nee dat weet ik eigenlijk niet want eh daar spreek ik te weinig mensen voor om dat echt een beeld van te krijgen dat dat echt een reden is en wat het wel is, wat wel ik heb gemerkt die afgelopen jaar, is dat de, je hebt zo'n eh preventie app he

I: ja

R4: dat eh in de buurt en daar ben ik zelf ook op aangesloten

I: ja, ja

R4: als er wat is gebeurd krijg ik via de dingies, krijg ik een app dus dat amberalert of of een app een soort preventieapp

I: ja

R4: dus ik denk dat als er wat gebeurd, dan krijg je een bericht bijvoorbeeld als een jongen iemand lopen in de straat die mensen niet kennen, die denken oh dat is een kinderlokker bijvoorbeeld, dan krijg ik een app 'eh kijk daar uit' en dan eh ja dan is men wel alert van eh daar wordt wel opgelet

I: oke, ja, en gebeurd dat dan vaak dat u een appje krijgt met dat er iets aan de hand is?

R4: nou, de laatste tijd valt dat mee, het is wel een periode wel geweest, ja en voornamelijk denk ik, meer richting de zomertijd ofzo, maar het is nu eh ja die laatste tijd rustig, maar er is wel een periode geweest dat er heel veel onrust was.

I: en dat was dan in de zomertijd. Komt dat dan denkt u omdat dan mensen, meer mensen buiten zijn?

R4: ja denk ik wel. Ja leeft meer buiten

I: oke, even kijken hoor. En hoe zou u de band met uw burens omschrijven?

R4: Ik heb niet echt een eh hele, in die zin, ik heb wel een goede band in die zin 'goede morgen' 'goede dag' maar niet echt wat ik zou willen als burens te vergelijken met 20 jaar geleden dat het open was naar iedereen, daar komt ook de zie dat heel veel mensen op zichzelf zijn

I: ja

R4: en hier in die buurt is iedereen op zichzelf dus ik vind niet dat die band echt slecht is, maar als er wat is kan ik wel bij die burens terecht

I: ja

R4: als er post komt of zo ik neem het wel voor hun aan en eh komt buiten zeg ik 'goeie morgen' 'goeie dag' we spreken heel kort met elkaar. Maar het is niet zo dat je echt heel gezellig met elkaar omgaan, bij wijze van een nieuw jaar dat je zegt 'oh ik ga lekker buiten met elkaar eh'

I: ja

R4: he of de burens komt koffie drinken. Dat zijn dingen wat ik wel mist

I: ja, ja

R4: ja, de individu van het leven van het op elkaar nu dat is dat is dat komt steeds meer naar voren

I: oke

R4: en ik denk niet alleen dat het cultuur gebonden is denk ik, ik denk dat is gewoon the way of living he

I: ja

R4: de lifestyle

I: ja want u zegt dat 20 jaar geleden dat minder zo was

R4: ja, vind ik wel

I: had u, woonde er toen misschien andere mensen? Ik weet niet

R4: ja

I: maar toen had u wel een betere band met uw burens?

R4: ja, mensen waren iets spontaner, de spontaniteit is, gaat eraf

I: oja dat is niet goed

R4: ja, nee, de spontaniteit voor mekaar en eh ik weet niet of dat gewoon eh te maken met het veranderen van het samenleving, van alles wat je horen zo in de buurt en discriminatie.. in die mensen sommige mensen hebben zoiets van ja omdat ik misschien buitenlanders is dus dat ze mekaar toch *haten(?)*, ik weet niet waarom dat is

I: oke, maar u vind dus wel dat de buurt veranderd is? Of in ieder geval uw stukje van de buurt?

R4: Vind ik wel, ja

I: oke, en niet op positieve manier?

R4: eeh, nou, niet positief in die zin omdat eh je krijgt individu he we we we vervreemden van mekaar. We durven mekaar niet meer zo goed, de spontaniteit is nog af en je weet niet wat als je buurvrouw, bijvoorbeeld heel ziek is , waar je misschien aan oproep, iets voor wilde betekenen en als zij ziek is dan komt ze niet naar jou toe maar als die band wel goed is he oja dan heb ik die buurvrouw twee dagen niet gezien. Dan ga ik kijken 'hee buurvrouw waar ben je?'

I: ja

R4: en nu merk ik gewoon dat niemand dat niemand dat vraagt

I:ja

R4: en niemand dat komt kijken en dat vind ik wel jammer, ik heb hier wel zelf ervaart want eh, ik ben een paar weken ziek geweest en ik ben wel twee weken in een ziekenhuis gelegen en toen kwam ik weer terug

I: oh..

R4: Nou, ik was nou vier weken en toen zei de buurvrouw 'nou hoe is het?' en toe zei ik 'ik heb twee weken in het ziekenhuis gelegen' dus die schrok ervan, zo van hee heb je twee weken, ik wist er niks van

I: ja, niks meegekregen

R4: dat is wel jammer dan want voor hetzelfde geldt woont ik hier alleen

I: ja

R4: en dan kan je elkaar niet helpen in die zin, je bereikt elkaar niet en dat is wel jammer

I: ja, ja, dat snap ik dat dat jammer is. En wat voor soort band zou u, heeft u met uw buurtgenoten? Hoe zou u dat beschrijven? Of heeft u uberhaupt een band met uw buurtgenoten?

R4: een echte band kan ik het niet noemen, ik probeer wel, probeer wel sociaal te zijn, maarja heel veel dingen moet van twee kanten komen he, het is niet van 1 kant, je kan wel zeggen van die burens komen niet bij me, of je probeert. Maar goed wat voor moeite doe ik zelf om daar iets in te veranderen maar eh ik heb niet echt een hele nogmaals als er wat is ik denk als er wat is en ik er echt naar toe zou, ze mij zouden helpen, dat denk ik wel

I: ja

R4: maar aan de andere kant zou ik gewoon veel prettig vinden dat je elkaar veel vaker spreekt of wat organiseert of dat het gewoon spontaan is en dat

I: ja

R4: en dat het contact, communicatie, dat dat gewoon wat intenser is dat je ook het gevoel hebt dat je niet alleen in een buurt woont, dat je gezamenlijk in een buurt woont

I: ja

R4: dat is wat ik wel mis in eh bij ons

I: oke, en u liet al een beetje doorschemeren dat u vindt dat er weinig buurtactiviteiten zijn. Zijn er wel af en toe iets van buurtactiviteiten of zijn er helemaal geen buurtactiviteiten?

R4: die afgelopen jaar, ze zijn Zorg&Welzijn die probeer wel eh afgelopen wel wat op te zetten zodat dat mensen weer wat bij elkaar, een soort burendag. En ook voor de kinderen probeer ze wat op te zetten. Maar goed ik ben de tijd dat het afgelopen jaar, was ik er zelf niet, ik was, ik zou aan meehelpen maar ik was op vakantie. Maar ze zijn, ze proberen de buurt wel Zorg&Welzijn proberen wel wat te doen. Zelfs de woons, woonstichting Actium, die is daar nu ook een beetje mee bezig om eh de buurt een beetje wat beter bij elkaar te brengen

I: oke

R4: ja

I: en heeft u dan het gevoel dat dat helpt?

R4: jawel, ja want eh bijvoorbeeld vorig jaar mei ofzoiets hadden ze een opruimdag voor de buurt

I: oja, dat had u verteld inderdaad.

R4: en eh dat had Actium georganiseerd, want opgeven moment merk je ook dat die buurt een beetje achteruit gaan, dus daar hebben ze een soort opruimdag gedaan en daar hebben ze wat met na het opruimdag dat een van die middag was met eten en plekken gecreeerd waar mensen bij mekaar wat eten, drinken, springkussen, wat speel voor die kinderen

I: oja, leuk

R4: en je merkt dat mensen daar kwamen en toen ze daar waren toen zag je dat die contact daar ook was iedereen spreekt elkaar aan. Ja dat was wel succesvol eigenlijk, maar daarna gaat iedereen z'n eigen weg

I: en dan is het weer hetzelfde als eerst

R4: dan is het zelfde als eerst inderdaad, maar op die dag merk je wel dat die mensen daar wel heel veel behoefte aan waren om gezamenlijk meer bij elkaar te zijn en meer voor elkaar te betekenen

I: oke

R4: en die burens daar zag je ook die buurman ging die buurvrouw helpen 'oh ik help het wel, oh ik pak de kruiwagen' dat zag je wel dat dat wel kan

I: ja, oke, nou dat is wel, dat is dan wel heel leuk om te merken lijkt me. U zei net dat de buurt dan ook achteruit was gegaan een beetje. Wat bedoelt u daar precies mee?

R4: dat de de woonomgeving dat eh dat ik weet niet, dat durf ik ook niet te zeggen als dat mee. Maargoed het zal ook een bepaalde cultuur zijn dat sommige mensen die tuin, die aanzicht van de omgeving, dat dat men daar niet zoveel aandacht aan besteden en dat schrikt ook mensen af, bijvoorbeeld als je je tuin hebt met heel grote onkruid of niet verzorgd eruit ziet en eh

I: ja

R4: voornamelijk wat verder in de straat, kijk ik woon vooraan ik heb daar niet zoveel last van, maar verder in de buurt is ook een bepaalde slag mensen zeggen ze, ik heb daar zelf geen last van, maar eh dat men die boel niet een beetje netjes onderhoudt.

En ja dat stoot ook wel af eigenlijk

I: ja, een beetje ehm eh, hoe noem je dat? Fysiek verval of eh

R4: ja, beetje wat, niet asociaal wil ik noemen maar..

I: ja

R4: Ik weet niet of je daar andere naam voor heb maar eh

I: Ja eh, een beetje eh uiterlijk verval

R4: verwaarlozing

I: ja, verwaarlozing

R4: ja en dat en dat stoot ook af he en daardoor krijgt de buurt en sowieso Peelo al een slechte naam

I: Ja

R4: en tijdje terug had je de jeugd die een beetje zat te hangen en de politie moest vaak komen, dus dat gaf ook een beeld, maar ik vind dat het de laatste tijd wel rustiger is geworden

I: oke oke, even kijken hoor nou hier heeft u al antwoord op gegeven, kan ik weer wat overslaan. Ehm nou doet u wel eens iets voor uw burens of buurtgenoten? U zegt al wel dat u niet heel veel contact heeft,

R4: Nee, nou ik doe nog met die burens doe ik niks en ik heb zoiets als mensen op mijn eh vragen om iets te doen dan zou ik het altijd doen dat sta ik gewoon voor, maar ikzelf probeer die laatste tijd wel betrokken te raken door de zorg en welzijn dat

is een soort buurthuis heb ze nu proberen ze wel anders, mensen bij elkaar te krijgen of een ochtend/middag dingen samen te doen en dan ga ik daar wel helpen en voornamelijk voor andere cultuur voor de buurt proberen ze daar ook mensen bij elkaar te krijgen en dan wil ik daar wel beetje actief, maar ja ik kan niet altijd want ik werk zelf. Maar als ik kan dan eh.. ja. Maar voor de buurt zelf doe ik niks

I: maar dat buurt en welzijn centrum

R4: MFK

I: wat wat is dat precies, eigenlijk?

R4: nou dat is een eh soort van buurt huis is da, is open is vrij en is ook via die gemeente die subsidieert dat ruimte ook

I: en daar komen dan mensen uit de buurt, die gaan daar naartoe?

R4: ja die zijn welkom, ja dat wordt niet veel gebruik van gemaakt

I: nee

R4: bijvoorbeeld daar zijn wat verschillende culturen komn op die maandag ochtend, 1 keer in de, ja iedere maandag, gaan we gezamenlijk koken en om de 14 dagen heb je ook breiwerk of eh gewoon samenzijn

I: klinkt wel heel leuk

R4: ja, samenzijn en eh kunnen ze daar komen 's morgens op die maandagochtend, dus dan wissel je elkaar ook ervaring omdat je toch verschillende culturen heb. Dan kan je over mekaar praten en wij leren van hun. Je hebt irakezen, antilianen je hebt heel veel verschillende culturen en ikzelf leer ook van die andere culturen die mij allemaal onbekend is. Het is ook bedoeling, het maakt niet uit wat voor cultuur het is, dat iedereen, of dat in de wijk, je woont in Peelo, in die wijk, dat je daar ook mag komen om samen te zijn, ja dat is die achterliggende gedachte daarvan.

I: ja, mooi

R4: en het is te weinig, toch te weinig. Ze proberen wel iets, maar het moet toch van die mensen zelf uit komen.

I: de drempel is blijkbaar nog wat te hoog voor sommige mensen

R4: ja die drempel, ja ja

I: maar eh, wat voor dingen doet u daar dan? Helpt u dan mee met koken? Of?

R4: ja, dan he eh bijvoorbeeld het wordt deze maandag gehouden zegmaar we Irakees koken en dan gaan we gewoon helpen, met elkaar dat doen, gezamenlijk doen

I: oke, dus eigenlijk doet u daar wel een soort van vrijwilligerswerk?

R4: eh, nou het is ook vrijwillig he want het is ook voor jezelf, maar het is ook tegelijkertijd, want je helpt mee, ja en ik ben nou bezig om vrijwilligerswerk te doen voor asielzoekers, met eh taalgebeuren ja als iemand wat (.. onverstaaanbaar..) maar dat is los hiervan hoor, dus gaat niet alleen om Peelo, gaat ook gewoon om helpen, je medemens

I: ja, oke, nou goed van u

R4: ja

I: even zien, eh, heeft u het gevoel dat u in dezelfde sociale klasse zit als uw burens en buurtgenoten? En denkt u ook dat dat van invloed is op uw relatie met uw burens en buurtgenoten?

R4: ja, zelfde klasse

I: heeft u het idee, dat stel er zit heel veel verschil in een buurt dat dat sociale contacten zou belemmeren?

R4: dat denk ik wel, ik denk dat het wel invloed op heb, in wat voor klasse je zit en waar je positie zit he eh ik denk wel dat sommige, ja het geldt niet voor iedereen maar voor mijn geldt het niet, maar ik denk dat het wel hetzelfde, is een voorbeeld he als jij zit in een hoge klasse, heb meer inkomen en beter dingen (bezingen?) en de mensen die woont in ik begrijp hier heel veel mensen in de buurt die ook op een bepaalde, die

niet werken. He die op een bepaalde niveau, geld zit. En je zou wel iets, ik denk dat het verschil dat men wel gauw geneigd is om een groter verschil te maken, ja dat denk ik wel, ik denk dat klasse wel een rol daarbij inspeelt.

I: maar u hebt wel het idee dat dat dat het hier wel een beetje gelijkwaardig is? Maar toch?

R4: ertussen

I: ertussenin, oke

R4: ja, ja, ik denk deze gedeelte wel, maar als je verder komt, maar ik weet niet hoe mensen dat zelf ervaart he

I: nee precies

R4: ja, ja,

I: nee oke, omdat u wel zegt dat iedereen opzich wel redelijk op zichzelf is, maar ehm dus blijkbaar ook al zit je wel een beetje in dezelfde klasse dat dat toch niet perse een factor is dat je sneller met elkaar in gesprek raakt en een band opbouwt

R4: Nee, nee

I: blijkbaar, in ieder geval niet hier dan

R4: nee, niet hier nee, nee en ik weet niet als het met klasse te maken heb hoor, het kan zijn kijk als iemand een kijk, je weet nooit wat achter die deuren plaatsvindt he en eh je kan niet voor een ander spreken. En ik weet niet waarom men eh sommige mensen wel zo denken of of of ergens überhaupt voor hunzelf wel act niet mee willen doen. Want ik weet nog wat hier in die buurt, wat, als je het over sociale klasse hebben dat toen mijn kinderen op school zaten in die buurt en nu zie die klasse verschil is. Dat sommige kinderen hier in die buurt, bij voorbaat wist je al dat die kinderen niet meegingen, omdat die ouders het geld niet hebben. En dat zag je op school, dat men de verschillende klassen, dat men daar al mee bezig waren

I: ja, terwijl die kinderen dat zelf niet weten, maar die ouders beïnvloeden dat

R4: ja, ja, dat was toendertijd, maarja, nu spreek ik wel over 25 jaar 20, 24 jaar geleden

I: ja, ja

R4: dat dat toen al speelde in de buurt al. Dus die klasse was al verschil

I: want de mensen met minder geld zei u die gingen dan niet mee naar bijvoorbeeld schoolreisjes ofzo?

R4: ja, die gingen niet naar schoolreisjes ofzo, of eh die konden bepaalde dingen niet mee doen, het is nou wel veranderd want ik zat toen ook altijd in de ouderraad en nou ja toen moesten we ook al heel hard voor maken dat die kinderen wel gezamenlijk mee kont. Maarja tegelijkertijd zagen we die ouders ook met een krat bier lopen en denk je dat geld had je ook voor de kinderen kunnen.. dus ja, wie ben wij, ik om dat te beoordelen. Maar het verschil in klasse, in een wijk maakt wel een verschil. Dat zag je op den duur, die betere klasse die ging ook weg van Pittelo en dan merk je dat steeds toen ook opgeven moment daarom is Pittelo ook veel veranderd want voorheen had je veel verschillende, wel veel nederlanders ertussen, maar niet zo veel buitenl, culturen, dus dat was wel wat beter, dus je ziet eh dat was wel goed, maar omdat opgeven moment komt een ander soort cultuur komt binnen, dan ging mensen weer verkasten die ging weer verhuizen, dus want, weetje wel, dus zo krijg de wijk wel een stempel, ja, dus die klasse maakt wel een verschil denk ik, ja

I: oke, nou nu een beetje een andere vraag, maar wat vindt u belangrijk in een buurt?

R4: in de buurt, is veiligheid belangrijk, dat voornamelijk veiligheid is belangrijk, dat je veilig en prettig kan in een wijk wonen, dat je nergens voor bang hoeft te zijn als ik in een wijk ben van nou zou daar ingebroken worden ofzo? Veiligheid.. en ik vind ja toch nog ondanks dat dat nog niet zo is en ikzelf ook, dat contact met elkaar, dat je elkaar durft aan te spreken. Dat ik ook durf zeggen 'goede morgen' of 'goede middag'

gewoon dat die contact er is. Dat vind ik wel fijn in een buurt dat ik dat wel veilig voelt en mekaar durft aan te spreken en durft aan te kijken, ja

I: oke, nouja u zegt eigenlijk al dat u een band met uw burens wel echt heel erg belangrijk vindt en dat het voor u ook wel meer nog zou mogen hier, heeft u dan ook zoiets van 'ik wil eigenlijk liever ergens anders heen, waar dat meer zo is?' of heeft u deze buurt ook uitgezocht op het gevoel dat u had, van 'hier zijn mensen, hier hebben mensen veel contact met elkaar'? toen u hier kwam wonen, of was dat toen niet echt een..

R4: dat speelde toen bij mij niet een rol. Ik was ik ben nee ik pas mij heel snel aan.

I: ja, dus u bent er eigenlijk meer achter gekomen toen u hier al woonde dat er niet heel erg veel heel veel contact onderling?

R4: nou, voornamelijk ik ben nou pas achter gekomen omdat het die afgelopen jaren veranderd is. Toen wij hier kwamen, was ik nog wat jonger, dus je hebt je eigen andere dingen, dus je je, hier kunnen, dat verschil in mentaliteit verschuift. He, te vergelijken met 10 jaar 15 geleden, je hebt bewust meegemaakt hoe het toen was, wat leefde hoe die omgeving in bewoog. He hoe mensen bezig dat dat contact is. Dat dat in de loop der jaren 2017 dat die verandering die nu plaatsvindt, dat heb ik wel bewust, daar ben ik me wel van bewust en denk ik 'wat heeft dat mee te maken' is dat gewoon omdat onze hele maatschappij onze hele manier van leven, met elkaar omgaan, is dat het? Waarom wij zo met elkaar omgaan? He waarom die individu allemaal zo is? Maar is het gewoon uit het hele alles wat we krijgen via de televisie die onveiligheid, mensen worden bang, er gebeurt steeds meer, heeft dat een reden waarom wij zo met elkaar omgaan? Ja, 1 wel die ander niet natuurlijk. Dan is dat omdat die onbekende voor sommige mensen, die ook niet durven van oke, he ik woon naast een bijvoorbeeld Surinaamse mevrouw nou, nou, die zou anders, zou ik dan toch met haar, zou die anders zijn? Wat, ben je bereid om haar ook te leren kennen? Wat, wat wat is, dus dat is he, het kan heel verschillende factor spelen he.

I: ja

R4: kijk ik ben iemand, het maakt mij niet uit. Ik kijk niet van wie je bent of wat je hebt of wat je daar niet, als ik iemand kan helpen dan doe ik het en ik observeer hoe iemand is en ik kom voor de persoon zelf. Dus als ik een buur heb en ik zeg ik merk, bij mijn italiaanse burens ik zeg ik heb niet zoveel contact met die burens, maar ik heb wel die poging gedaan om die contact te maken, maar dan merk ik dat zij zelf niet zoveel behoefte heb he, dan wordt ik wordt ik ook weer anders. Dan ga ik ook weer meer terugtrekken. Maarja ik kan ook de vraag stellen, aan hun ook de vraag stellen van he waarom he zou je het niet leuk vinden om dat je bij mij komt barbecueën of dat wij gezamenlijk wat doen

I: het is toch een wisselwerking, natuurlijk

R4: het is een wisselwerking, dus je kan niet zeggen het is van alleen door hun, het is ook wat wat wat doe je zelf ermee he?

I: ja, ja, precies. Maar, oke. Ik zit even ja, maar u denkt dus ook dat de wijk veranderd is en wat u zich eigenlijk afvraagt is of dat komt door de algemene verandering in de maatschappij of dat dat komt doordat er nieuwe mensen in de buurt zijn komen wonen die misschien minder behoefte hebben aan contact of nou dat er misschien meer verschil is gekomen in sociale klasse, dat soort dingen?

R4: ja, ja, inderdaad

I: dat vraagt u zich eigenlijk af, wat de reden is

R4: dat is een vraag, ja de reden voor is, ja

I: ja, oke, en heeft u er zelf een antwoord op? Wat denkt u zelf?

R4: eeh, nou ik denk zelf voor in die zin van nou ik heb ja, doordat die maatschappij is veranderd want eh dat speelt sowieso al een rol is he mensen eh dat heeft ook een

reden denk ik maar ik denk dat wij ook te weinig oog voor elkaar hebben, dat wij zelf te weinig energie erin steken om elkaar beter te leren kennen, om echt zelf ja zelf he kijk voor ieder iets anders. Maar als je het toch zelf zou willen dan zo je toch zelf meer moeite moeten doen, wie wel wie weet, het is, in weze doe ik zelf ook niet heel veel om de zoek naar. Maar ik weet wel dat het eh in het eerste punt de maatschappij is veranderd. Dat heeft heel veel invloed op

I: ja

R4: ja

I: oke, en eh zou u uw buurt aanraden aan woningzoekenden?

R4: ehm eh

I: als nu een vriendin van u naar u toe zou komen van

R4: dat is een goeie inderdaad. Ja, de buurt, voor mezelf wel. Alleen ik heb een vriendin die eh heeft een huis, die wou een huis kopen een half jaar geleden en zij zit wel in een goeie klasse en door verschillende mensen hebben haar afgeraden om hier in de buurt een huis te kopen

I: oke

R4: ook wegens het zoiets, wat voor volk hier wonen

I: oke, en wat vindt u daar dan van?

R4: nou, ik schrok ervan toen ze dat zeiden. Want ze hadden een huis gezien die gewoon hartstikke mooi in Pittelo was en alles erop en eraan, was een mooi huis. Maarja doordat zij die informatie van een eh 'oh daar zou ik niet gaan wonen in die buurt' en d'aar wonen die soort mensen, dat zou ik niet gaan wonen'. En zij heeft gekozen om daar niet, omdat, terwijl zij niet eens weet hoe het gaat.

I: ja, ja, dat beïnvloed dan toch wel

R4: dat beïnvloed

I: wat je hoort

R4: zeker, zeker, zeker

I: dat is dan eigenlijk wel jammer

R4: ja, ik zei ook al tegen haar, van nou, ik heb daar geen last van. Maarja, maargoed anderen kunnen blijikbaar wel dat weet ik niet,

I: ja, oke, nou, heeft u nog opmerkingen of dingen die u zelf zou willen vertellen over uw buurt? Of vragen voor mij?

Interview 4

I: Interviewer

R5: Respondent 5, vrouw, 45

R6: Respondent 6, man, 35

Buurt: Pittelo Midden

I: nou, je woont in Pittelo Midden, zou u mij kunnen vertellen waar u als eerst aan denkt als u uw buurt zou moeten beschrijven?

R5: wij hebben een hele gemoedzame buurt, in ieder geval dit stuk zitten wij heel erg, zijn wij heel erg bezig met elkaar

I: en wat bedoelt u dan met dit stuk?

R5: helpen met elkaar, dingen organiseren met elkaar, klaarstaan voor elkaar, wij hebben een hele goeie buurt.

I: oke, en bedoelt u dan met dit stuk de *Straat*, of echt Pittelo midden, of meer op straatniveau

R5: nou dit stuk *Straat*, wij zitten, je hebt natuurlijk, het is in gedeeltes is het eh verdeeld en ehm en eh ik weet niet, dit is gewoon echt een goed stuk. Maar dat zie je ook als je hier overdag zou komen, zie je het ook aan de tuinen wel

I: oke

R5: dat is dus wel beetje vol , maar de tuinen zijn hier ook allemaal netjes, en je hebt gewoon bepaalde stukken dat, die mensen zijn ook meer op zichzelf en met zichzelf bezig, maar wel vaak deze kant opkomen, van 'hee wij willen wat doen of wij willen wat organiseren, kunnen jullie ons helpen?'

R6: en we helpen elkaar ook met de tuinen, de oudere mensen help je met de tuinen en en

R5: ja

R6: en container weer even terugzetten, dat soort dingetjes

I: dus eigenlijk andere stukken van de buurt nemen een soort van voorbeeld aan hoe het hier gaat, dat willen ze eigenlijk ook wel? Meer opbouwen

R5: we hebben ook zo'n opruimdag gehad en nu zijn er dus meerdere die eh een is al gevolgd aan de Moeselstraat, andere kant van Pittelo en nu wil de Geulstraat, dat is ook weer een ander stuk hier, die willen dat ook

I: oh dat is leuk

R6: Lariks heeft het al gedaan, containers van de gemeente, eten met elkaar, samen opruimen, weet je wel. Het was echt gewoon zolders leeghalen als je spullen weg moet hebben he bij de gemeenteloods is hartstikke duur he daar kun je zoveel kilo per jaar, maar dat is eigenlijk veel te weinig en dan doe je het op die manier

R5: feestavond gehad met elkaar en dan gewoon grote tenten op de parkeerplaats hier, met een barbecue, hebben we ook nog weer gedaan van de zomer

I: leuk

R5: dus dat was, was wel 80 man denk ik

R6: het is geen Oosterparkwijk hoor

I: nee, nou daar ben ik niet heel bekend met met Oosterpark

R6: Het is wel een nette buurt, laat ik het zo zeggen, ja

R5: ja het is niet dat de voordeuren openstaan en dat mensen bij elkaar naar binnen lopen, dat niet, maar eh het is gewoon gemoedelijk hier en wat je wou vragen denk ik met de barbecue.

I: ja, ik vroeg me af of jullie dat dan ook georganiseerd hebben?

R5: ja, wij hebben het dit jaar niet georganiseerd, maar wij hebben het wel jaren georganiseerd, maar dit jaar hadden we zoiets van laat een ander het maar eens doen,

omdat we het eigenlijk altijd doen. Maar goed uiteindelijk hebben we die nog wel gesteund want die wisten natuurlijk, ja bedoel, mijn contacten en zijn contacten die we hebben die ze moesten bellen waar ze aan moesten kloppen en vergunningen, noem maar op. Dus die hebben, hun hebben het voortouw genomen en wij hebben ze ondersteund daarin

I: oke en ehm hoe veilig voelt u zich in uw buurt en waar kom dat gevoel vandaan?

R6: nou, heel veilig en dat komt door mij, want iedereen voelt zich veilig omdat ik hier woon.

R5: wij voelen ons hier heel veilig hier gebeurt ook nooit wat

I: nee oke

R5: en dat komt ook wij zijn allemaal hier als er wat is, gaat er wel een deur open 'wat is dat'

I: dus eigenlijk een beetje sociale controle wel

R5: ja en ook onze buurman is overleden, en dan even bij de buurvrouw kijken, die heeft alle telefoonnummers. Als er wat is kan ze even bellen, ja

R6: een bakje eten brengen, bijvoorbeeld dit over, een beetje rijst met een prutje, dat eet zij nooit, weet je wel, dat vindt ze hartstikke lekker, maar voor zichzelf maakt ze dat niet klaar. Nou dan breng je dat soort dingetjes even. Zet maar in de vriezer of zet direct maar even op, weet je wel, is gewoon prachtig

R5: het gekke is, we zitten overdag niet bij elkaar op de koffie

I: oke

R5: totaal niet

R6: nee eigenlijk niet, nee het is zomers wel eens dat je even bij elkaar zit s' avonds, he he na het eten dat je even een kopje koffie met mekaar drinkt, nog even in het zonnetje, maar maar verder eigenlijk niet.

I: oke, u voelt zich dus wel heel veilig in de buurt en dat komt eigenlijk omdat er gewoon niet zo vaak iets gebeurt. Heeft dat ook nog andere redenen?

R5: nou wij zijn heel erg oplettend en heel erg confronterend ook. Ik denk dat wij ook wel het stel is wat hier het confronterendst is denk ik, in dit stukje. Dat als hier al wat is, wij hebben toevallig, wanneer was dat? Van 't zomer, mijn hond bleef blaffen en die blaft maar ik denk dit is niet goed, dus ik doe m naar achter en toen sloegen de vlammen boven onze schutting uit, was dus jeugd die onze picknickbank. Wij hebben een stuk geadopteerd van de gemeente, grond hierachter. En daar zit een pad tussen en dat stuk daarachter onderhouden wij ook

I: o, ja

R5: met dit blok en eh daar staat een picknickbank op, die hebben wij erop gezet, zo van als iemand er loopt met de hond, weet ik veel, je wil even zitten, ga lekker zitten en dat stond dus in de brand en maar ik dus direct heel erg hard hem roepen, wij hardlopend erachteraan, dus we hebben die jongens wel gepakt. En die meeste mensen kennen ons hier ook wel in de wijk. En de politie gebeld en die jongens waren heel dwars. En uiteindelijk kwam er een terug en toen keek ik die agent aan en ik zei 'maar ik denk dat ik wel een mooie straf heb' en toen zei ie van 'denk dat ik het wel zie, deel jij de taakstraf maar uit' dus nu, hoe lang is dat geleden nu? 3, 4, weken stonden hier dus vijf jongens op de stoep, 's morgens om 10 uur, hier achter alle onkruid verwijderd, bladeren verwijderd en kopje thee gedaan, koekje erbij, ze vonden het nog gezellig ook nog en toen zeiden ze later 'het viel ook wel mee' ik zei 'nou ik denk dat dit ook beter is als we inderdaad weer de politie er weer bij hadden gehaald.'

I: ja, ja voor hun ook voordeliger

R5: ja, ja, maar goed, ze waren er wel, dat zegt denk ik ook genoeg

R6: je hebt een heel gemengd ehm aantal mensen in deze wijk he. Heel veel Marokkaanse mensen heel veel he, heel veel verschillende culturen en dat zie je ook wel in de jeugd hoor. Het hangt bij de winkel en wel een paar keer een verbod gehad, zo'n samenscholingsverbod. En dat kwam ook echt wel bij de Marokkaanse jeugd weg, dat dat is wel een ding dat je in de wijk merkt.

R5: maar die kennen wij ook heel goed allemaal

R6: ja, waar wij ons wel veilig bij voelen, maar ik denk toch dat je heel veel mensen wel hebt die

R5: ze zullen ons nooit wat doen in ieder geval

R6: nee, maar mensen die niet graag naar de winkel gaan, ook oudere mensen niet weet je wel, die echt wel zoiets hebben van 'verdorie, ik durf niet naar binnen' of eh dat is echt wel een tijdje geweest hoor

R5: wij hebben heel lang in de beveiliging gezeten alle twee en ook na die tijd ook altijd in Assen, een vriend van ons had een kroeg in Assen en daar kwam al dat buitenlandse, ja, mensen kwamen daar, dus de mensen weten dondersgoed wie wij zijn. En ook mede door de projecten die ik hier gedaan heb, ik was opgeven moment bezig met een project voor moeilijke jeugd. Dus ze weten wel wie wij zijn, maar wij zijn ook gewoon heel confronterend. Bijvoorbeeld als ik bij de Poiesz hier ben en d'r liggen blikjes op de grond en ik zie dat ze het uit de auto gooien, loop ik er gewoon even heen 'he daar staat een prullenbak'

I: ja

R5: 'oja, sorry hoor'

R6: je moet ook een beetje respect afdwingen

R5: en ze zeggen ook allemaal buurvrouw he! Allemaal, ook al wonen ze helemaal aan de, ja is goed buurvrouw, maargoed, daarentegen heb ik ook wel respect voor hun

I: ja, dat is dan misschien ook het beste inderdaad om gewoon meteen te zeggen dat dat niet oke is en dat ze dan inderdaad zelf

R5: maar heel veel mensen durven dat niet, confronteren, die lopen d'r met een boog omheen

I: nee klopt, dat is ook zo

R5: en dat is juist fout, want dan is het van 'he die zijn bang' dat is juist leuk. En ik vind het moet geen kwestie van bang zijn of angstig zijn of eh hier ben ik, nee het moet een kwestie zijn van dat je elkaar respecteert, waardeert, dat is heel belangrijk. En dat voelen zij denk ik ook wel want wij hebben hier laatst nog van t zomer, een Marokkaanse vader hier gehad, die heeft hier een hele maaltijd staan koken, he?

R6: ja

I: dat is leuk

R5: ja, dat wou ik graag en ooh alles kwam mee en eh ja dat was hartstikke gezellig allemaal

R6: zijn zoontje was mee, ze hebben 2 kinderen, een jongen van eh, hoe oud is ie? 14 nou denk ik

R5: 14 ja

R6: maar die jongen is heel zwaar gehandicapt, dus die moeder is ook continue voor die jongen aan het zorgen, voeding geven, he gaat allemaal via de neus, dus zij bleef thuis maarja, vaders die kwam hier, en zoontje mee, *Naam*, waar de jongens ook wel mee spelen en grote pan joh, en vlees en aardappels en hij maakte alles op z'n Marokkaans, alles ook in 1 pan, alles wordt gestoofd en gedaan, lamsvlees was het he?

R5: ja, terwijl ik vroeger nog geen lamsvlees, ik lustte het nooit, toen zei ik dat dus tegen hem en toen zij hij 'ik ga het maken wat voor jullie en op mijn manier' zegt ie

R6: en dan is het heel anders, ja, ja, dus die gaat naar Amsterdam en die haalt daar allemaal vlees en brood en dat soort dingen

R5: ja en dan hebben we Syrische buurtjes, die kwamen uit Syrië, die hebben we ook heel veel geholpen, met meubelen, met taal, met school

R6: ja, die hadden niks

R5: nou die komen ook nog heel vaak eten brengen. En verderop wonen mensen uit Irak. Dan staan ze hier weer met een brood en met een, ja ik weet niet, het gaat er hier

I: ja, want ik vind het wel leuk dat jullie dat zo vertellen, want er zijn dus inderdaad veel wel veel raciale verschillen in de buurt

R5: ja heel veel

I: ehm nouja aan de ene kant zou je misschien kunnen denken, mensen blijven een beetje in hun eigen bubbel leven, maar eigenlijk is dat dus blijkbaar helemaal niet zo?

R6: hier totaal niet, wij gaan sinds wij hun kennen, ook naar het turkse winkeltje toe, halen wij Syrisch brood en eten wij eten wij dit bijvoorbeeld met met courget eten wij met brood, hebben we van hun geleerd. Maar dat is lekker! Weet je wel?

I: ja dat is lekker

R5: maar, ze willen ook alles proeven van ons, dus, honing, mosterd

R6: pindakaas, noem maar op

R5: alles wouden ze proeven

R6: oliebollen

I: dus eigenlijk is dat heel, gaat het heel natuurlijk

R5: ja voor ons wel

R6: het is maar net hoe je in elkaar zit denk ik

I: ja het is natuurlijk heel persoonlijk

R6: kijk bij jullie in de stad

I: ja, iedereen is heel erg op zichzelf bij ons

R6: ja, daar zie je dat niet denk ik, weet niet welk stuk Groningen jullie wonen?

I: nouja, ik woon in een zijstraatje van de Oude Ebbinge, maar ik woon ook in een studentenhuis dus

R6: Ja, oke, maargoed dan zit je in het midden van de stad, dan kan je het al helemaal niet vergelijken, maar het is echt echt niet meer zo zoals vroeger hoor. Ik kwam officieel uit Zuidhorn en daar had je vroeger ook echt nog met elkaar en weet je wel

I: ja, nog steeds wel een beetje

R6: ja, maar het wordt ook wel minder, wordt ook wel minder denk ik. Centrum wordt groter, komen steeds meer huizen bij

R5: ja, het heeft er inderdaad mee te maken hoe je zelf bent

R6: ja

I: ja, want ik kan me voorstellen dat misschien de drempel, omdat je net, omdat je wat minder hebt om over te praten ofzo, dat de drempel wat hoger is om veel contact dan te hebben als iemand een hele andere achtergrond heeft, maar blijkbaar als het contact er dan wel is, dat het dan juist wel heel verrijkend is.

R5: ja, maar hun kwamen ook hier, hij kwam eerst alleen en toen had ik ook zoiets van moeten we er niet even heen want volgens mij is die man alleen en we hadden al eens gehoord van 'vrouw en kinderen kwamen later' hij had natuurlijk niks dus ja nou goed, dus ik zeg 'wie heeft er nog op zolder gordijnen? Wie heeft dit wie heeft dat?' dus nu eh nu hebben ze het heel leuk voor mekaar, want goed naar school gegaan die inburgeringschap hebben ze gehad, dus dat gaat allemaal hartstikke goed. Hij is leraar, wiskunde, scheikunde

I: oh, wow

R5: in z'n eigen land. Dus uiteindelijk is ie bij hun op school terecht gekomen om gewoon mee te draaien en om de taal beter te leren maar ook om dingen misschien anders uit te kunnen leggen.

I: ja, wat goed

R6: ja en nu ook met de taalklas he, ook voor vertalen en ja, echt magnifiek hoor

I: ja, dat is heel mooi. En hoe zou u de band met uw burens omschrijven?

R5: goed.

R6: zeer goed

I: en heeft u ook, ja, u heeft net al een beetje verteld dat jullie wel eens maaltijden

R5: we hebben hier buurman Ton, die noem ik altijd de winkel van sinkel, dat zal je waarschijnlijk wel niks zeggen, maar hij heeft alles. Buurman Ton is nu 69? 68?

R6: ja, 69

R5: en bijna de meeste hier is ook allemaal computer, of eh fiets of eh, "BUURMAN" en dan

R6: is gewoon m'n tweede vader zegmaar

R5: oh dan is buurman d'r wel weer

I: oh wat leuk

R5: ja, en die die heeft dan weer een Indische vrouw, ook ook weer weer inderdaad van buitenlandse afkomst ja, het is hier inderdaad wel heel gemixt maar ik heb daar zelf nog geen eens zo over nagedacht. We hebben een Surinamer, eh

R6: Surinamer, Irak, Syrië

R5: Iran, Syrië, Marokko, eh Joegoslavië, Indonesië

R6: ja echt van alles. Gronings!

I: alles

R5: jaa, dat is ook buitenlands he. Hier. Ja

I: ja, dat is wel, ja dat is echt heel leuk en eh hoe zou u dan de band omschrijven met eh meer de buurtgenoten in het algemeen? Is die ook zo goed of is dat wat minder

R5: Nee is goed

R6: ja, ja

I: ja? En heeft u daar ook nog misschien iets van voorbeelden van waaruit dat blijkt?

R5: ja, er woont 1 iemand die vind ik niet leuk, maarja maargoed dat hou je toch wel, die vinden wij, die vind niemand leuk

R6: nee, ik denk dat dat gewoon blijkt uit het dingen met mekaar doe. He ik bedoel je staat altijd voor elkaar klaar als er wat is, ik bedoel we kennen zat mensen in de wijk en als je mensen tegen komt, we groeten elkaar nog. Het zegt nog 'goeie morgen' bij de winkel. Als je in Groningen naar de jumbo gaat dan eh 'goeie morgen' 'bats' oh sorry ik zei goeie morgen

I: nee zeker niet

R6: nee maar zo gaat dat gewoon, dan kijken ze je aan van nou eh wat doe je? Groet je mij?

I: eigenlijk is het dus best wel dorps, deze buurt? Wat dat betreft?

R5: ja, in principe

R6: Assen is dorps, Assen heeft stadsrechten, maar Assen is wel een dorp hoor

R5: hoo nee dan krijgen we een discussie, nee hoo, ik ben hier geboren. Ja het is in de loop der jaren misschien wel veranderd, maar je kunt het inderdaad wel vergelijken met een dorpje opzich, misschien wel ja, weet niet

R6: als jij in een stad, Assen is ook een stad..

R5: maar misschien heeft het ook te maken met de koopwoningen en de huurwoningen. Want als ik dat stuk bekijk en dat stuk daar waar die grote huizen staan die mensen groeten mekaar niet eens

R6: nee, nee dat klopt

R5: en daar staan dan dikke auto's voor de deur. En dan denk ik 'zoo hoe sociaal kun je zijn, dan he?', en wij hebben heel lang het krantje rondgebracht daar want die vrouw had haar enkel gebroken, weet ik.. die kinderen zouden dat doen, maar

uiteindelijk hebben wij dat gedaan voor die kinderen, dan kom je daar dus ook veel, ja d'r komt geen 'boe' of 'bah' vanaf. En dan valt mij inderdaad op, en daar is ook heel veel koopwoning, denk het stukje met de huurwoningen zijn toch socialer naar elkaar toe

R6: hee, maar even tussen neus en lippen door he

I: ja

R6: dit moet je helemaal uitwerken?

I: ja, dit moet ik uitschrijven, maar het wordt, is dus allemaal anoniem ook, wat ik net zei

R6: nee dat snap ik maar wat misschien wel cool is, heb je nog meer mensen hier in Pittelo?

I: eh, nou ik heb 1 andere mevrouw geïnterviewd, maar dat is het eigenlijk

R6: hier in de straat?

I: eh ja, die woonde aan de *Straat* aan het begin

R6: ja, wat leuk is is misschien als je

R5: *Naam*?

I: Nee *Naam*

R6: Wat misschien leuk is, is als je aan het einde van de rit. *Naam* ja

R5: oh, nu weet ik ook wie jij bedoelde met *Naam* toen jij mij belde ja,

I: ja

R6: ja, met *Naam* hebben wij ook eh die heeft ook geholpen met organiseren van de opruimdag en eh ja. Maar maak even een leuk stukje van jezelf

I: voor?

R6: wat je gedaan hebt en stuur ons dat even toe, dan zet ik dat in de wijkkrant

I: oh, oke

R6: hee das cool

R5: dat is leuk

I: ja, nu komt er wel een beetje druk op

R6: nu kan je het niet vergeten he

I: nee, maar dan gewoon een kleine

R6: ja, gewoon een een A5je ofzo

R5: zo'n boekje is het

I: oja, dan komt er wel een beetje druk op me te liggen, dat het goed moet zijn, nouja

R6: moet wel goed zijn

R5: kijken we na hoor, taalfouten dus daar moet je je helemaal niet zo druk om maken.

I: oke, ehm even zien hoor ja u, jullie hadden net ook al een beetje verteld over buurtactiviteiten dat jullie die opruimdag hadden, een barbecue wel en dat jullie zomers ook wel eens nouja, buiten zitten. Hebben jullie nog meer activiteiten?

R5: kinderdag heb ik toen opgeven moment ook ingelast maar dat is er er niet meer van gekomen, want ik had zoiets van ja de buurtbarbecue opgeven moment werd dat dan voor ouderen en toen hebben we voor de kinderen hebben wij eh nou hebben we een caravan hier op het pleintje neergezet onze trampoline, ik had zaklopen geregeld, skelterrassen

I: oh wat leuk

R6: pannekoeken bakken

R5: ja, ja, en dan die caravan hadden we neergezet nouja en de ouders of nee degene die koffie wilden die gaan daar maar koffie zetten, maar ik ben er wel heel eerlijk in dat hier in de we gaan heel veel met elkaar om allemaal, maar het is wel vaak van 'hee *Naam* R6, hee *Naam* R5, wanneer gaan we weer wat doen?'

I: dus mensen gaan wel echt naar jullie toe, voor het initiatief eigenlijk?

R5: ja

I: jullie moeten het wel een beetje

R5: en ik heb het opgeven moment een beetje van me af, want ik heb zelf een burnout heb gekregen en toen dacht ik het wordt me nou allemaal een beetje te gek en nou kwam *Naam* onze overbuurman laatst met een idee 'misschien kunnen we dit of dat' maargoed met oud en nieuw bijvoorbeeld is ook, niemand gaat hier weg

I: nee

R5: komen allemaal vuurtonnen te staan, we verzamelen het hele jaar door hout iedereen blijft in z'n eigen huis tot twaalf uur en daarna staan de deuren open en we zijn lekker buiten en eh dat is ook zoiets

R6: en dit jaar moet ik werken, maar normaal gesproken bak ik oudjaarsdag altijd oliebolletjes halen ik maak oliebolletjes met chocola en weet je wel, nee, maar iedereen, dan breng je ook de oudere buurvrouw, die breng je even een zakkie, en ja

R5: en onze burens zijn getrouwd en dat hebben we ook helemaal georganiseerd voor hun hier achter op het stuk met tenten en een artiest nog en hebben we ook nog gedaan

I: ja, klinkt allemaal wel heel erg gezellig

R5: ja, maar het is net hier achter zit natuurlijk dat pad dat is eigenlijk openbare weg en dan hoor je wel eens mensen als je dan zomers buiten bezig bent 'ja dan hoor ik muziek' maar dat hoeven wij daar verderop niet te doen, staat niet heel hard ofzo, maar wij gaan hier onderling zo met elkaar om als het mooi weer is en Klaas en Chantal heeft de muziek aan, dan denk ik 'oh dan hoef ik hem niet aan te doen'. Heb ik hem aan achter t hout, hoeven hun m niet aan, het stoort zich ook niet aan elkaar

I: nee, oke, ja, maar het is inderdaad wel, want eh, dat is wel grappig om dat verschil te merken. Dat jullie hier heel veel gezelligheid hebben, terwijl de mevrouw die ik dan eerder had geïnterviewd die zij wel van 'ja, iedereen is best wel op zichzelf'

R5: aan die kant wel

I: zij woonde een beetje daar

R5: ja dat blokje daar

I: ja het begin van de *Straat* was dat, en ja zij vond dat wel jammer, ze zei 'ik zou wel wat meer contact met m'n burens willen

R5: Je zit ook net een beetje in een rare hoek daar he

I: bij de *Straat*

R5: ja, bij de *Straat* en hoe heet die andere? Bij de school?

R6: maar we hebben het toch over *Naam*?

R5: nee, *Naam*, *Straat*, ja dankjewel

R6: ojaa, daar ja daar woont *Naam*

R5: en dat is toch net een ander stukje als hier. Dat ligt er ook aan misschien wie wie wie ja ik weet niet

I: Wie je net naast je hebt zitten misschien?

R5: ik moet wel zeggen toen wij hier kwamen wonen, ze zeggen wel eens dat sinds dat jullie hier zijn komen wonen, gaat het allemaal wel wat gemoedelijker met elkaar om. Of als je een keer een band plakt of eh

I: ja

R6: maar zij hebben daar ook, de Italiaan woont op de hoek

R5: ja

R6: nou dat is dezelfde Italiaan die zet zaterdag een bord aan de weg, dan kun je bij hem aan huis dus pizza's bestellen en lasagne, maar hij heeft achterhuis dus echt een

steenoven en hij maakt echt al z'n pizza's zelf, echt magnifiek en gewoon voor 5 euro ofzo, pizza's vanaf 5 euro kan je gewoon, gewoon elke zaterdag kan je die afhalen

I: wat leuk

R6: ja

I: ja

R6: ja, maar dat zeg ik zij hebben die Italiaan, en dan heeft ze naast zich nog een Molukse man geloof ik en dan heb je die dat dove stel,

R5: ja

I: ooh, dat dacht ik inderdaad al, ik had daar geënquêteerd ja nouja, toen snapte ik het al niet want ik dacht van oh wat moet ik ohh de communicatie lukte, want ik had niet door dat die vrouw doof was, dus ik dacht 'huh, oke, ik ga wel weer'

R6: nee klopt

R5: en daarnaast woont eh *Naam* en daarnaast woont *Naam*

R6: ja, weet niet, maar dat is echt ehm daar woont 1 Nederlander in dat blokje

R5: maar dat is ook een heel klein stukje

R6: dat is de vrouw van de Italiaan, en voor de rest is het allemaal, niet hetzelfde, dus dat heeft ook weing omgang met mekaar

I: misschien dat mensen daar wel wat meer in hun eigen

R6: ja, ik denk het wel

R5: nouja, kijk *Naam* die woont natuurlijk ook in dat blokje en die heeft toen opgeven moment gezegd ik wil wel die dit organiseren met die barbecue en eh en mede omdat we het hier altijd best wel heel goed hebben, wou ze dat daar ook, maargoed als je er een paar mensen tussen hebt die dat liever niet willen, ja dan houdt het al op

R6/I: ja

R5: dat maakt het wel lastiger

I: zeker

R5: ik bedoel ja nee hier is, we helpen elkaar altijd. Er zaten hier opgeven moment vier mensen bij de voedselbank. Het was gewoon onderling ruilen, 'oh die heeft even niks en die heeft kinderen' dat en wij hebben laatst allemaal kattenvoer gekregen van jouw klant. Die mensen hadden voor een jaar lang Felix kattenvoer nee ja

R6: voor 16 jaar lang hadden ze kattenvoer, elk jaar

R5: elk jaar kregen ze dan een pallet en die kat was overleden en ik was toevallig mee op de vrachtwagen en hij riep mij 'wij hebben toch een kat? Die mensen vragen of wij dat voer' ik zeg 'nou als het mee kan, neem maar mee'

I: ja

R5: maar zij heeft dus ook, waar die hond wegkomt, die heeft drie katten en die heeft het financieel niet breed, dus we hebben, om de week gaat er weer kattenvoer heen

R6: ja, heb je nog een doosje voer? Jaa

I: want jullie doen wel als ik het zo hoor, heel veel voor de buurt, maar hebben jullie ook het gevoel dat jullie buurtgenoten ook wel wat voor jullie doen of is het een beetje eenrichtingsverkeer?

R5/R6: nee, nee

R5: Als wij vragen van hulp, dan is het er ook wel hoor

I: nou dat is wel goed om te horen in ieder geval

R6: ja, nee, zeker

I: ehm even kijken hoor, ehm ja en er zijn hier natuurlijk best veel raciale verschillen waar we het net al over hadden, maar hebben jullie het gevoel dat jullie in dezelfde sociale klasse zitten als jullie burens en buurtgenoten? Dat het ook een beetje op een lijn zit of dat er veel verschillen tussen zitten? En of dat invloed heeft

R5: Nee, nee het past zich allemaal aan

R6: de sociale klasse hier? Nee denk het niet

R5: als ik zou willen kan ik ook op een heel ander niveau gaan zitten, als ik zou willen, maar zo ben ik niet

I: nee precies

R5: laat mij inderdaad maar lekker sociaal zijn en hij is gelukkig ook zo en mijn kinderen voed ik ook zo op, ik bedoel ik wandel elke donderdag met ouderen van de *Flat*, met de rollators in de rolstoel. Ik heb nu ook gezorgde dat school, lopen twee van groep 8 van de driemaster en de lichtbak lopen mee. Maar goed dan hoor ik wel iedereen hier in de buurt en daar ook, van wat zijn jouw kinderen netjes? Maar ik leer mijn kinderen ook netjes u en dat verwacht ik andersom ook wel en als kijk voor de meeste kinderen hier ben ik gewoon *Naam R5* of buuf. Meeste kinderen, gewoon 'Buuf!' roepen ze dan, maar ik vind, ja het past zich wel allemaal gewoon een beetje aan aan elkaar aan.

I: oke

R5: dat eh er zit geen klasse verschil in vind ik, nee. Niet van ik voel me meer verheven of boven jou, nee

R6: Nee dan moet je in Kloosterveen gaan wonen

R5: of dat stuk moet je dan gaan wonen, maar ik wil daar geen eens wonen

R6: nee, maar dat is het gewoon

R5: Ik zou me niet thuis voelen in z'n buurt

I: maar denken jullie dat dat dan dat jullie allemaal zo gemoedelijk met elkaar omgaan en op dezelfde manier met elkaar omgaan. Als dat niet zo.. hoe zeg je dit? Als mensen dat niet zouden doen, of als sommige mensen zich dan verheven voelen 'kijk mij met m'n grote auto' of wat dan ook dat dat

R5: maar die hebben wij hier wel gehad, hier tegenover

I: maar vinden jullie dan dat dat het contact ook beïnvloed? Hebben jullie dat idee?

R5: Ja, die noemden wij dus echt Jut en Jul en dat waren ook echt Jut en Jul want hij had echt een hele goeie baan en zij ook en dat liep hier dan voorbij

R6: en dat is niet erg, ik bedoel die hebben beter hun best gedaan als een ander misschien

R5: dat is niet erg maar 'goeie morgen' 'goeie' nou eh altijd de neus in de wind, hij ook net zo goed, dat wij ook zoiets hadden van nou.. Die zijn later ook verhuisd, ik bedoel je hoeft niet mee te doen, maar je denkt je kunt wel even goeie dag zeggen of eh als die kinderen even aan de deur kwam, bam dan werd de deur dichtgegooid want oh nou dat moet ik toch niet. Ja, dan zit je hier verkeerd. Maar goed, soms heb je niks te willen, wij zijn hier ook gekomen, wij woonden antikraak in Hooghalen en daar moest je uit binnen vier weken, en nouja, toen zat je hier. Dus je hebt het ook niet altijd voor het zeggen

I: nee, precies, je weet van te voren ook niet natuurlijk niet hoe alles uitpakt en

R6: kijk, nu moet je goed luisteren als je, het is ook net ehm, waar kom je weg he?

Kijk

R5: nou, dat zegt ook niet alles *Naam R6*

R6: nee, nou

R5: als ik kijk naar mijn vader

R6: Nee, nee, maar kijk, als mijn vader een dokter was geweest, ik denk dat dan de kinderen ook andere keuzes maken

R5: mijn vader had ook een eigen zaak, maar ik ben heel gewoon

R6: ja, nee, maar snap je wel wat ik bedoel?

R5: ja, maar het ligt aan je opvoeding

R6: ik denk dat, ja weet ik niet

R5: dat heeft met opvoeding te maken, dat denk ik wel

R6: mijn ouders waren ook heel sociaal, mijn vader werkte ook bij de RUG, die was daar diathecaris Kunst en Kunstgeschiedenis en m'n moeder werkte in het ziekenhuis in het UMCG en ja, maar wel gewoon heel sociaal en en doe maar normaal en

R5: maar dat zeg ik dat is opvoeding

R6: weet je wel, ja

R5: Ja, dat is opvoeding, wij voelden ons ook nooit verheven boven iemand ander. Mijn vader had dan een zaak hier in Assen maar eh. Nee dat is pas geleden, winkelcentrum (..) denk niet dat dat je wat zegt, maar is helemaal weer opgeknapt door meneer *Naam* die heeft dat overgenomen toen. Ik kan een heel stom voorbeeld noemen, wij waren, mijn vader zegt altijd 'ik ben geen baas, ik ben een werkgever' ik ben ook zo wat dat betreft. En er komt een man binnen en ik zit daar m'n lunch te eten tussen de middag en 'ga je even staan?' ik zeg 'pardon?' Ik zeg daar staat een kruk. En m'n vader stond daar en ik denk ik weet niet wat er nou gaat gebeuren en m'n vader zegt 'ja sorry is een kind van mij' 'ja, maar ik ben eigenaar van dit winkelcentrum' 'ja en?' zegt mijn vader. 'mijn kind zit hier d'r lunch te eten, daar staat inderdaad een kruk' dan denk ik, ja het is ook een kwestie van opvoeden

I: ja

R5: maar wel het netjes u en beleefdheid, soms vind ik dat kinderen nog wel eens angstvallig bij dingen weggehouden worden. Juist omdat er klasse verschil is, dat ik wel eens denk, mja.. maar ik heb een zusje, halfzusje, die is ook student maar die is heel anders. Die is van het andere huwelijk van m'n vader

I: ja, ja, maar anders dan jij bedoel je? Of dan ik?

R5: nee, nee anders als mij

I: ja

R5: die studeert nog, die studeert Japans en eh maar heel anders als ik, maar ook ehm in het sociale. Dan denk ik, je bent zo slim maar dan denk ik jij mist een stukje sociaal

I: ja, dat kan

R5: dat zie je trouwens wel eens vaker hoor, met mensen die hoger opgeleid zijn die die ook op bepaalde niveau inderdaad zitten dan denk ik jij mist een stukje sociaal, je ziet niet wat er verder om je heen gebeurt.

I: ja

R5: en ik vind dat juist heel belangrijk, wat gebeurt daar, wat gebeurt daar? Hoe voelt die zich, hoe voelt die zich? He, dat is niet iedereen, gelukkig misschien wel gelijk in, maar ik mis dat wel es bij heel veel mensen

I: ja, maar hier in de buurt in ieder geval mist u dat niet?

R5: nee, nee absoluut niet, nee

I: oke

R5: neem jij dat?

R6: nee, ik zit goed, ja

I: en ehm wat

R6: zo lang ze hier geen oranje tenten voor de huis gaan zetten en overal bierkragen opstapelen dan eh nee, nee

R5: maar dat doen ze niet

I: want wat vindt u belangrijk in een buurt? En dan kunt u denken inderdaad die sociale aspecten, of misschien groenvoorzieningen of weet ik veel kan van alles zijn

R5: behulpzaamheid vind ik heel belangrijk

R6: ja, ik denk dat als jij heel goed met elkaar overweg kunt en je hebt een ze zeggen altijd een goeie buur is beter als een verre vriend en dat merk je hier echt. En ik vind dat dat wel heel erg belangrijk is, dat als er wat is dat je er voor mekaar bent en en wat jij zegt groenvoorziening vind ik ook belangrijk, want wij hebben niet voor niets

een stuk hierachter geadopteerd. Het was een grote boswal en daar hebben wij een kraan, alles bijgehaald, alle bomen alles hebben we eruit gehaald, compleet grasveld van gemaakt, heg eromheen, weet je wel? En uh 'want daar lag altijd hondenpoep' Altijd lag daar wel hondenpoep, en daar hebben wij zo vaak over geklaagd, wordt gewoon niks aan gedaan. Ik denk dat het overal zo is

I: ja

R6: en toen hebben wij gezegd weet je wat, dat adopteren we met elkaar en we onderhouden het zelf. Dus hierachter, een hele enkele keer stap je nog een keer in de hondenpoep, maar als je verderop loopt, wordt het alweer erger. Maar nee dat is gewoon zo

I: ja

R5: de wethouder haalt ook altijd ons stuk aan, waar die ook is, neem bijvoorbeeld de *Straat*, dat ziet er allemaal keurig uit zegt ie

I: voorbeeldfunctie

R5: Ja, ja

R6: qua adoptie he d'r zijn wel meerdere mensen die natuurlijk adoptie aanvragen en eh dan geeft ie wel aan hoe je het moet onderhouden

I: ja, want u zegt ook behulpzaamheid van u.. vind je..

R5: je

R6: ja, je!

I: heel belangrijk, maar dat is

R6: ik denk dat wij elkaar niet zo veel verschillen, jaar of 10

I: nouu, ja ik weet het niet

R5: Ik denk het wel

R6: ik ben 35

I: oja, ja 12 jaar

R5: en ik ben 45

R6: jaa, dat bedoel ik

I: maar dat is wel lastig om voordat je ergens woont, om te weten of een buurt behulpzaam is natuurlijk, toch of?

R5: Dat was hier ook niet zo, dat wou ik dus net zeggen, dat ze hier ook allemaal zeiden van goh voordat jullie hier woonden kwam mensen eigenlijk weinig buiten

R6: ja, niet van dat je jezelf dan een tikje op de schouder wilt geven, maar je zorgt wel voor een beetje meer cohesie in de buurt en beetje meer

R5: kijk, mijn kinderen gingen opgeven moment buiten spelen hun waren natuurlijk nog heel klein, maar ik ben dan een moeder, ik zit voor want ik ken de buurt ook niet, maar ik wil ook weten wat ze aan het doen zijn. Ze mogen van die lantaarnpaal tot die lantaarnpaal en ik zit buiten. En opgeven moment dan woon je hier en dan die buurvrouw erbij die gewoon, dat is toch wel goed he? Zijn die kinderen ook weer buiten. Nou dan zit je gewoon even buiten met elkaar te praten en uiteindelijk ja is het ook min of meer zo gekomen een keer met de auto was *Naam*

R6: ja

R5: van wil je helpen met de auto? Toen zei ik direct oh wel halen even bokjes en eh ja dat is eigenlijk zo gegroeid

R6: ja, perfect

R5: ja

I: ja, dus eigenlijk hebben jullie dat zelf, jullie vinden dat zelf belangrijk iets en dat daar hebben jullie zelf voor gezorgd dat dat ook naja dat dat in jullie omgeving er is

R5: ja, belangrijk in zoverre he, want wat hij ook zei, we hebben hier dus inderdaad dus geen tokkiebuurt laten we het maar zo zeggen

I: ja, ja ja

R5: dat iedereen maar bij elkaar inloopt en met kratten bier door de.. nee daar hou ik dus helemaal niet van

R6: nee, nee je moet wel gewoon je eigen ding houden

R5: ik zeg we drinken geen eens koffie bij mekaar

R6: als je gewoon 's avonds relaxt op je bank ligt en je wilt een filmpje gaan kijken niet dat jan en alleman dan maar aan de deur eh, daar heb ik geen zin in. He, wel gewoon je eigen, maar wel als er wat is, sta je altijd voor mekaar klaar en eh

R5:wij hebben wel burens gehad die

R6: maar zomers is het wel vaak, de overbuurvrouw *Naam* ook, die heeft heel veel nachtdienst die werkt in de zorg in Groningen en eh zitten we zomers zitten we voor want de zon die komt aan die kant op en die gaat daar onder dus, na het eten 's avonds hebben we voor nog zon, dus weet je wel, als je nog even in het zonnetje wilt zitten, moet je even voor gaan zitten

I: ja

R6: met zo'n zweefparasolletje aan de muur en dan zit je daar even relaxt. En dan komt de overbuurvrouw aan 'oh parasolletje is uit he? Is het hotel open?' weet je wel

R5: we hadden die verhuisd zijn, want die zaten te pas en te onpas dat ik opgeven moment zei 'ho, als ik buiten zit, wil niet zeggen dat jij in mijn tuin moet zitten'. Ik zei 'even goeie vrienden'

R6: nee, die kwamen altijd, zodra wij de voet buiten de deur zetten met een bakje koffie

R5: die hoorden de voordeur volgens mij

R6: dan kwamen de burens er al aan weet je wel, die had zo'n bretje, met haar kliksigaretjes en dan kwam ze er al aan en ik denk 'maar nee dat eh'

R5: daar heb ik ook wat van gezegd

I: dat gaat iets te ver

R6: jaa

R5: ze snapte het later ook wel, ik zei, maar dit is dus niet wat ik wil. Dit jij hebt inderdaad je eigen tuin en zeg nou moeten we even een bakkie doen samen he? 's Avonds je man is misschien, jullie hebben ook wel een s' avonds met de vuur korf gezeten, met die mannen met een biertje ofzo

R6: en dat is ook gewoon dikke prima, maar weetje we wel, maar nieteh nee

R5: nee, daar hou ik niet van

R6: ik zit liever met m'n ouwe buurman alleen die komt ook heel vaak 's avonds even een bakje halen weet je wel, maar wij wij maken samen maken wij de Pitstop en eh dat is gewoon een tweede vader voor mij zegmaar, zo gaan we ook met mekaar om. Gaat ie een keer met me mee op de vrachtwagen. Zelf ook chauffeur geweest weet je wel, maar dan zitten wij gewoon met z'n tweetjes 's avonds he, en dan hebben we een glaasje Mummelman, of een jenevertje of eh

R5: maar dat is wel de reden dat het hier goed gaat, dat wij dus geen koffie drinken bij mekaar

R6: nee dat klopt

R5: we lopen de deuren niet bij elkaar plat, maar gewoon van eh we belt *Naam* 'hebt k een fiets voor mij? Ik heb' 'ja, haal maar een fiets op'

I: ja

R5: juist dat,

I: dat behulpzame dus weer

R5: Ik denk inderdaad dat zou je koffie gaan drinken bij elkaar en je ziet mekaar dan dan dat gaat niet werken, dan ga je storen en eh dat gaat echt niet werken

R6: ik denk dat dat uiteindelijk toe tot ruzie raakt

I: oke, ik ben al bijna door m'n vragen weer heen, ehm nou eigenlijk de laatste vraag, maar ik denk dat ik het antwoord al wel een beetje weet

R6: je hebt al heel veel antwoorden al he?

I: ja, zou u uw buurt aanraden aan woningzoekenden en waarom wel of waarom niet?

R6: nee totaal niet (haha)

R5: jawel, ja mede als jij kinderen hebben, hier wonen veel kinderen. Qua veiligheid moet ik zeggen, wij voelen ons hier hartstikke veilig

R6: ja, ja

R5: dat zijn eigenlijk wel de redenen eigenlijk

R6: weet je overal gebeurt wel eens wat

R5: maar er is hier eigenlijk ook nog nooit wat gebeurd zolang wij hier wonen

R6: geen inbraken of of nee, nee. Er is 1 keer als je op de *Straat* googelt. Er is 1 keer hier in een paar jaar geleden, zijn een paar jongens bij de familie Tuinen aan de deur geweest

R5: en is neergeschoten ja

R6: en met een pakketje, en een andere jongen zat achter de heg, die jongen had zo'n DHL shirtje aan en die deed daar dus aanbellen. En die man die deed open, of die vrouw deed open en eh toen zijn ze dus naar binnen gestoven en toen is hij naar buiten gerend en toen heeft ie een schampschot langs z'n hoofd gehad

I: ohh

R6: en uiteindelijk had ie

R5: maar het ergste was de kinderen want ze zijn door de speeltuin gekomen met een mes en een pistool want toen waren die kinderen nog in de speeltuin, was overdag he, dus gillend allemaal naar huis

R6: dat is hier 1 keer gebeurd, ja

R5: ja en toen was het wel heel frappant, want toen was het binnen een week, een een wietplantage op de hoek daar en die jongen die zich gebrand had aan de barbecue dat die trauma hier moest landen. Dat was in een week tijd allemaal, toen had ik zoiets van jeetje wat is dit

I: oh, wow, alles gebeurt in een keer ja

R5/6: ja, ja

R5: ja, dat was die van de tuin ja

I: maar dat was gewoon random ofzo, of was dat gepland

R5: nee, dat had niks met elkaar te maken, nee, helemaal niks

I: dat is wel heftig

R6: ja, dat was heel maf

R5: en ik bedoel er is hier wel veel politiecontrole, ik bedoel dat is gewoon zo, maargoed je woont ook in een wijk waar toch opzich wel redelijk veel gebeurt alleen, hier gebeurt weinig.

R6: Nee, hier gebeurt weinig, maar degenen die het doen die wonen heel veel in die kant van de wijk, de Marokkaanse gemeenschap want dat is gewoon zo

R5: en die doen dat niet bij de burens

R6: en dat is niet lullig bedoeld, ik bedoel er zitten net zo goed Nederlanders, misschien wel meer in Veenhuizen als als he buitenlandse mensen. Alleen het is de Marokkaanse jeugd die altijd op een kluitje bij mekaar staan

I: die klikt, ja

R6: die altijd in Assen in het centrum, in de Roldestraat staat, met auto's, met dit, met dat weet je wel en mensen bang maken, of of toch wat jatten weetje dat

I: maar die komen eigenlijk niet in jullie stukje van de buurt?

R5/6: nee totaal niet

R5: ja, ze lopen hier wel en ze fietsen hier ook wel maar dat is altijd een praatje maken en ze gaan en altijd even 'moi, hoe is het?'

I: ja, dus hier, jullie hebben d'r eigenlijk niet echt last van

R6: nee, nee totaal niet, totaal niet, nee

R5: bij de Poiesz komen ook heel veel die kennen ons ook allemaal, ja is een buurtwinkel he, ja

I: ja, wij hebben hem ook in het dorp

R6: ja

I: Nou dat waren eigenlijk wel mijn vragen, heeft u nog opmerkingen of vragen? Wilt u nog wat uit zichzelf vertellen?

R5: ik denk dat we al heel veel verteld hebben

R6: nou, ik hoop dat je slaagt enzo en dat je alles een beetje goed eh

I: ja, dat hoop ik ook

R6: jaa, ja toch?

I: ja, ik, vast wel